

1879.

No. 10

Eina taipgi gandas, buk Konstantinopolyj kilo keletas riatšių.

VOKIŠKAS LAIVAS SUGRIŽO NAMO.

Londonas, kovo 6 d.—Vokiškas skraidulio M o e w e, kuris per keletą mėnesių naikino talkininkų laivus Atlantiko didįjį, kuris pagavo taipgi ir laivą Appam, dabar esantį Amerikoje, sugrįžo laimingai į Vokietijos uostą Wilhelmshaven.

Apie tai pranešta oficialiosiose žiniuose. M o e w e paskandino 16 laivų ir laimingai persivogė tarp anglų laivų, dabojančių Šiaurės jūras. Pagrįždamas, jis parsivežė 199 belaisvius, nuimtus nuo talkininkų laivų ir \$250,000 auksio stangomis.

Jis taipgi buvo uždėjęs miną, nuo kurios paskendo anglų didelis mušio laivas King Edward VII.

POPIEŽIUS ŠAUKIA PRIE MALDOS.

Rymas, kovo 6 d.—Popiežius Benediktas XVI iš prieštasties pradedančios gėvėnės išleido laiską, adresuotą į kardinolą Pompili. Siame laiske jis sako, kad jau keletą sykų jis mėgino taikinti kovojančias viešpatijas, bet, ant nelaimės, jo balsas nebuvo išklausytas.

Dabar, besitariant gėvėnė, sako popiežius, reik vel pakelti balsą, idant taika kuogrečiausiai įvyktų. Jis kviečia visas katalikiškas šeimynas kariaujančių tautų, idant jos gėvėnės laike labiausiai negu kitados atsiduotų maldoms ir prašytų Angėlų, idant šioji skerdynė galėtų greičiau užsibaigti.

LENKAI KREIPIASI PRIE POPIEŽIAUS.

Rymas, kovo 6 d.—Lenkiskieji vyskupai kreipėsi prie popiežiaus, prašydami, idant jis prigriebtų užlaikyti Lenkijos četylę. Jie nurodinėja, kad Vokietija mananti apskelti Lenkijos autonomiją ir Austrija mananti prijungti Lenkiją vien tik todėl, idant gauti iš lenkų laivų savo armijos. Vyskupai todėl prašo popiežiaus, idant jis kreiptųsi prie kaiserio ir Austrijos cėsorius, idant jie nieko nedarytų su Lenkija, pakol karė neušibaigs. Lenkijos likimas tuomet bus išrištas tautų konferencijoje.

IS AMERIKOS.

9 JUREIVIAI ŽUVO.

Kup, Col. Netoli nuo čia, laike žniego darganos apvirto du angliniai laiveliai. Žuvo prie to 9 jureiviai.

MOTERIS UŽMUŠE LENKŲ KUNIA.

St. Paul, Minn. Čianykščioj lenkiskoj Sv. Kazimiero bažnyčioj Anelė Dudek nušovė tos parapijos prabėsių kunigą Kazimierą Zajewski. Ji buvo apskundusi kunigą teismui, buk jis ją užpuolė, kuomet ji sirgo ir užtvystė jos vaiko, bet bylą pralose, tai užsimanė savo teismu ji nubautti ir nubaudė.

NELAIMES ANT GELEŽINKELIŲ.

Albany, N. Y. Ilgas prekių traukinys įbėgo į stovintį ant šalinio bėgių vagoną, ji išmetė ir sudaužė. Užmušta prie to 3 žmonės.

Watertown, S. D. Netoli nuo čia nuo tilto nupuolė pasazierinis traukinys. Prie to užmušta 2 žmonės, o sunkiai sužeista 8.

PASIKESINIMAS ANT RE- DAKCIJOS "PROVIDENCE JOURNAL".

Providence, R. I. Čia likosi padegta redakcija pagarsėjusi demaskavimu vokiškų šnipų "Providence Journal". Vyras pagimėdė eksplozija. Apkultas tapo vyriausiasis redaktorius; išnaikinti tapo taipgi rankraščiai.

SUSIAURINO JUODSPALVIŲ TEISES.

St. Louis, Mo. Čia didelė gėvėntojų dauguma tapo susiaurintos juodspalvių tiesos. Jie čia galės gyventi tik atskiruose distriktuose, negalės gyventi ten, kur baltpalvių yra daugiau. Missouri valstija priguli prie ty, kuriose iki 1864 m., buvo juodspalvių vergija, o mieste St. Louis yra dar turgų, kur negrus kaip gyvulius pardavinėja.

EXPLOZIJA KASYKLOSE.

Hempton, W. Va. Kasyklose Davis Coal and Coke Co. atsitiko eksplozija, kuri užmušė 6 darbininkus, o apie 70 užbėrė išgrautojo oloj.

El Paso. Čianykščiam miesto kalėjime nuo neatsargumo, mėginant su gazolinu išnaikinti blakės, kilo gaisras. Sudegė prie to 20 kalinių, o daug jų pavojingai apdegė.

PADIDINTA KARIUMENĖ.

Washington, D. C. Kongreso specialė komisija, po ilgų ginčų nutarė padidinti reguliari Jungtinių Valstijų kariumenę iki 137,000 karių, daugiausiai iki 140,000 karių. Tautišką ji sargybą, įvedamą vietoj dabartinės valstijų milicijos, pakelti iki 424,000 karių. Reguliarei kariumenei reiks 1000 daugiau oficerų, kurių nėra iš kur imti.

REIKALAUJA 2 MILIONŲ LENKIJAI.

Washington, D. C. Senatorius Hitchcock įnešė senatan reikalavimą, kad iš izdo būtų paskirta 2 milijonai dol. sušelpimui nuo karės nukentėjusių Lenkijos gyventojų; apie lygiai nukentėjusius Lietuvos gyventojus senatoriai nieko nežino, o lenkai juos klaidina įkalbinėdami, buk lietuviai yra tai tie patys lenkai, nors gautys auksus lenkai su lietuviais nesidalina.

IS DARBO LAUKO.

Buffalo, N. Y. Sustreikavo mechanikai Pierce Arrow Automobile Co., Curtis Aeroplane Co. dirbtuvėse ir keliose mažesnėse. Kadangi dirbtuvės turi daug užsakymų, tai turės susitaikyti su darbininkais.

Washington, D. C. Streikuoją čia gatvinių karų tarnaujanti ir per tai sustoję karų bėgiojimai.

Calumet, Mich. Range Mining Co. pakėlė ant penktos dalies dabartinių alų 2000 savo darbininkų.

IS VISUR.

Italija pagarsino paskolą; pasulyta tai paskolai 800,000,000 dol., taigi daugiau, negu ji reikalavo.

Prusų seimas paskyrė 50 milijonų doliarų Lenkijos kolonizavimui. Prusų valdžia mat nelaukia nei karės pabaigos, bet dabar jau stengiasi Vokiečių Lenkiją priversti, kad lenkus galia būtų suvokietinti.

Paryžiaus priemiesty Lacroix pavyko išlėkti į padangės amunicijos dirbtuvės. Užmušta prie to 20 žmonių.

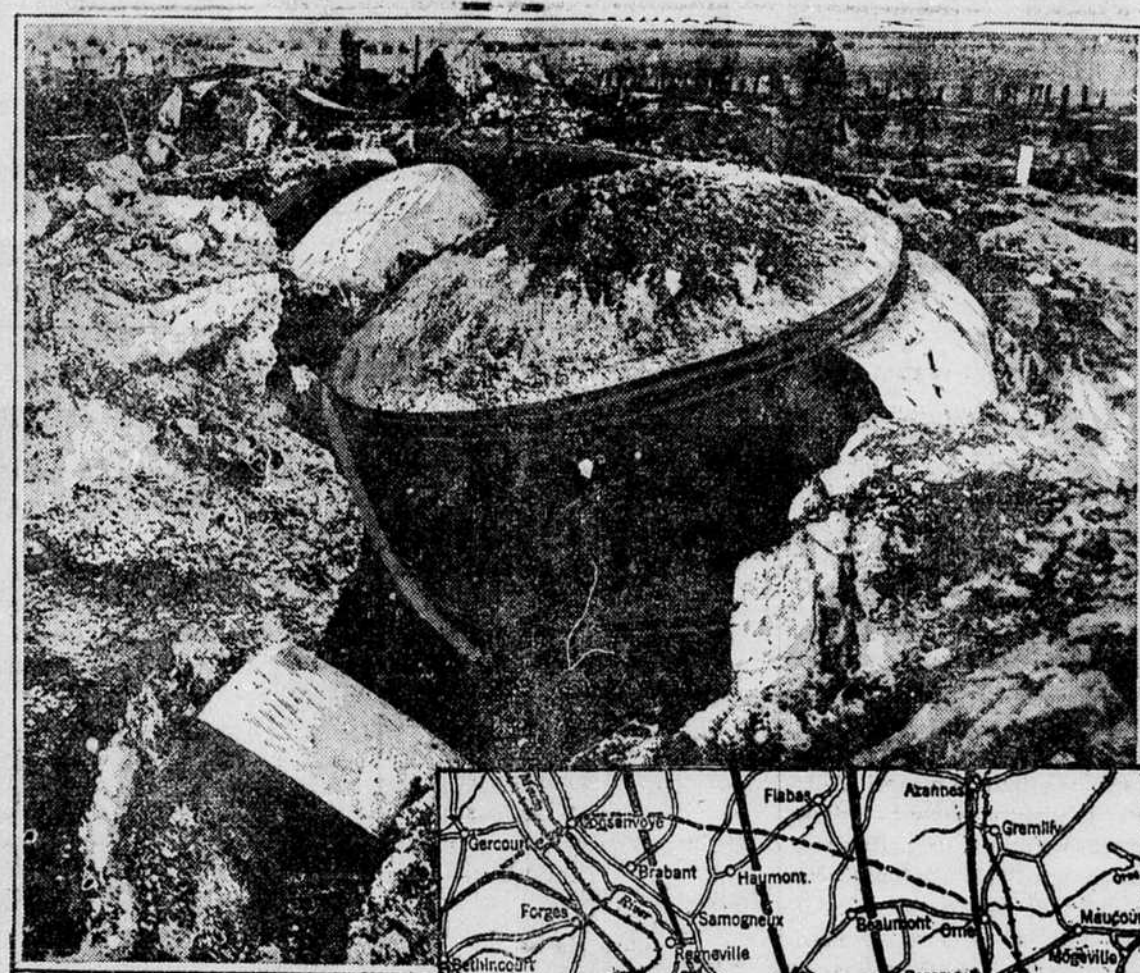
Chinuose, netoli Shanghai policija šuliny vieno ten gyvenančio vokiečio rado 5 amunicijos skrynius. Mano, kad minėtas vokiečis norėjo tą amuniciją į Indijas pasiųsti, kur vokiški agentai stengiasi prieš Anglijos völdiją čia buvius sukelti.

Biskaya jurių įlankoj tapo paskandytas 3117 tonų francuziskas garlaivis, Lacme. Prigrė prie to 6 įgulos žmonės.

Vokiškas laivas paskandino rusišką 1414 tonų garlaivį "Vasilij Vielių". Iš jo įgulos 8 žmonės prigėrė.

Ispanai apvaikščiojo 300 metų sukakusvės mirties vieno iš populiariausių savo raštininkų—Miguel'o de Cervantes Svapėdra. Svarbiausias jo raštas yra satyra Don Quixote. Cervantes Svapėdra buvo teisėjas. Jo veiklasas Don Quixote yra verstas veiklų visų civilizuočių tautų kalbas; vėta būtų išversti ir į lietuvių kalbą.

Australijos valdžia uždraudė Amerikos firmai Remington Typewriter Co. gabenti Australijon savo rašomąsias mašinas, kurių buvo Australijoj net 70% visų

PRIE VERDUNO MUŠIŲ.

Viršutinis paveikslas parodo, kas pasilieka iš plieninio ir cementinio forto, kuomet jį pataiko šovinys iš didžiųjų vokiškų kanuolių.

Apacioj yra žemlapis Verduno apeliukų. Aplink Verduną yra penki ratai—po vieną anglų mylią atstu viens nuo kito. Kryželiai parodo fortus aplink Verduną. Išsikirkit šitą žemlapelį—jis pagelbės geriaus supraci kaip eina mušis aplink Verduną.

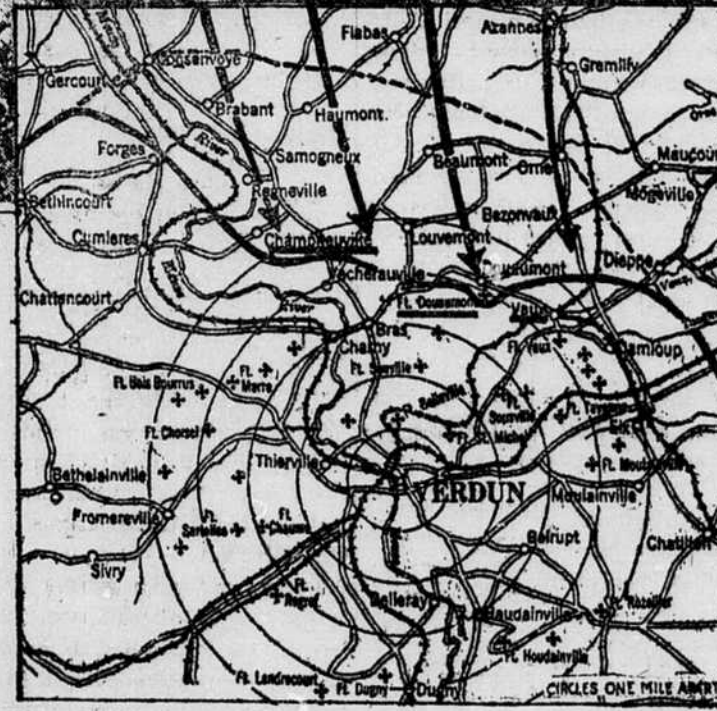

Photo by American Press Association.

ten turimų. Uždraudimas padarytas todėl, kad minėta firma varė biznį ir su teutonais, taigi ir Anglijos priešais. Kompanija atsiskandė į užsienį ministerį Lansingą, prašydama pagelbos, bet čia, turbūt, ministeris negalės pagelbėti, jeigu apkaltinimai firmos pasirodys teisingi.

Anglija pardavė nuo svetimų laivų konfiskuotas prekes ir už jas gavo 3 milijonų doliarų.

Atkakus iš New Yorko Christianion (Norvegijoj) pasazierinių garlaivinių "Oskar II", reikalaujant New Yorko policijai, tapo sumintas rusiskas pasazierius Josef Holtubowski. Ji kaltina, buk jis Pennsylvanijoj užmušė žmogų.

Del stokos duonos Ispanijoj kijo darbininkų maištai. Mat ten pirmiausiai sustreikavo duonkepiai. Dabar ten straikai išsiplatino ir apėmė veik visą Ispaniją.

Kadangi prisakius Carranzai mieste El Oro pakorė 200 Zapatos karių, tai jis zada atkeršyti, paimti miestą ir visus jo gyventojus išskerti. Naujojo Meksiko revoliucionierių vadovo Felixo Diaz generolas Agulas apvaldė veik visą Mexican Southern geležinkelio liniją. Paimė miestą Cendal, prie kurio užmušta 250 Carranzos karių, sužeista 180, o 232 nelaisvėn paimta, kurie, beabejonės, bus pakarti, arba sušaudyti.

Portugalija konfiskavo vokiškus laivus, buviusius ir jos kolonijoj portuose ir konfiskuojamus papuošę Portugalijos vėliavoms, o vokiškas prašalino.

Vasario mėnesį paskandytas 69 angliskų pirklių laivai. Žuvo prie to 420 žmonių. Tame žuvusių laivų skaitlyje buvo 42 garlaiviai 56,865 tonų italpos.

Francuzijai užmanius, talkininkai nutarė po karej prekybos srityj užmegzti ankštesnius ryšius ir sutarė be žinios ir pritarimo kitų talkininkų su Vokietija pirklybos reikalų nevaryti, traktatų nedaryti.

Svedijos užsierių ministeris Trolle apreiškė, jog Svedija, kaip laikėsi neutrališkai per 18 karės mėnesių, taip laikysis ir toliau.

Italija, savo atsiginimui, nutarė apginkluoti kanuolėmis visus savo pirklių laivus.

Kadangi Portugalija atmetė Vokietijos jai pastatytą ultima-

tum, tai gyvenančius Portugalijoj vokiečius apėmė baimė, nes jie mąno, kad gali del to kilti karė, todėl vokiečiai pulkais bėga Ispanijoj; Vokiškos įstaigos buvusios Portugalijoj, tapo uždarytos.

Bulgarija teisman patraukė juvusių savo užsieninių ministerių Genadijev ir kelis parlamento pasiuotinius. Kaltina juos, buk jie norėjo su talkininkais atskirti taiką padaryti.

Londonė gauta žinių, buk tuoj iš Portugalijos bus atšauktas Vokietijos ambasadorius.

Meksiko revoliucionierių vadovas Joosto Orozco, pergaletojas Francisco Madero ir vice prezidento Pius Saurez, tapo Carranzos teisman patrauktas, o teismas jį mirtin pasmerkė.

Sugrįžęs iš Indijų amerikonas Dras William S. Abbot užtikrina, jog vokiečių leidžiami paskalai apie sukilimus čia buvusių Indijose yra visai be pamato; prietikiškai Indijose esą su visu normališki.

Kanadoj, mieste Quebec sudegė geležinkelio rumas; mano, kad ugnis atsirado nuo padėgimo.

New Orleanse gauta žinia, buk vidurinėj Amerikoje, respublikoj Nicaragua rengiama revoliucija.

Iš Meksiko praneša apie naują ten kilusią revoliuciją, kurią sukėlė artymas gėbiausio Meksikoj buvusio prezidento Diazogiminitais Felix Diaz. Su juom iš vieno eina generolas Villa ir Zapata.

Rusijos biudžetas šiem metams taip izdo ministerio dūmai užtvirtinti, išskaitliuotas: surinkimų tikimasis \$22,049,398 rublių, o išlaidų 3,232,463,698 rublių. Tai truksta išlaidų padėgimui 216,414,280 rublių. Karės išlaidos čia ne priskaitytos.

Atkakus iš Australijos į Honolulu (ant Havai salų) garlaivis "Sonoma" atgabeno žinią apie būntą 15,000 australiškų karių buvusių stovykloj netoli Sydney. Maštininkai išnaikino 15 greikiųjų ir vokiškų kolonijoj. Prie malšinimo maisto užmušta dikta karių, o dar daugiau jų sužeista.

Meksikoj, daugelyj miestų, del maisto stokos žmonės maistui sukėlė; išalkusių žmonių mišius veržėsi į maisto krautaves

ir veržė iš ten viską, kas tik buvo. Mat krautuvių savininkai nenorėjo priimti naujųj Carranzos išieštų pinigų po 10 ir 20 pesų.

Vokiečių užimtuose Lenkijos plotuose sumažėjo gyvulių skaitlius: arklų sumažėjo ant 205,000, o raguočių galvijų ant 490,000. Austrų užimtuose kraštuose sumažėjo: arklų ant 185,000, o raguočių galvijų ant 427,000. Visoj gi Lenkijoj dabar yra mažiau: arklų 390,000, o raguočių galvijų 917,000.

Italijoj, netoli stacijos Padasol, Ancona apskritij, susimusė vežantis kariumėnę traukinys su greituju pasazieriniu. Užmušta prie to 12 žmonių.

Sveicarijoj, mieste Geneve gauta žinia, jog 37 Austrijos miestuose siaučia cholera.

Sulyg paskutinių žinių, Prusų seimas paskirtus iš izdo 50 milijonų doliarų apverstų kolonizavimui vokiečiais ne vien Lenkijos, bet taipgi Lietuvos ir Latvijos. Tai tau ir zadama vokiečių nepriigulminga Lietuva ir Lenkija!

Naujasis Rusijos žemdirbystės ministeris Naumov dumoj apreiškė, jog Rusijoj sumažėjo plotai javais užėti, sumažėjo žvūnių ir gyvulių skaitlius, bet maisto kainos pakilo tik ant 57%, kuomet Vokietijoj ir Austrijoj maistas pabrango ant 70%. Duonos Rusija turi dviem metams, jeigu ji pabrango, tai vien todėl, kad javus sunku privežti ten, kur jų reikia, nes nėra pakaktinai geležinkelų.

Brazilijos pakrantėse, priešais Sebastian Point paskendo ispaniskas pasazierinis garlaivis "Principe de Arturios". Iš buvusių ant jo 445 žmonių išgelbėta tik 143, truksta gi 338 pasazierių ir 107 įgulos žmonių, su kuriais dar nežinia kas atsitiko.

Lietuva ir Karė.

KAS GIRDĖT LIETUVOJE. (Specialė korespondencija iš Stockholmo).

Jau antri metai, kaip didžioji pusė pasaulio nardosi krautuose. Krūvins karės baisybės, kenčia visa Europa, bet mūsų Tėvynė Lietuva baisnės karės dar nematė. Išleisus į kovą savo sunus, pati turėjo pernešti ant savo pečių baisiausias mušius, kurių lūdininkais liko laukai, išmarginti kryžiais ir kapais. Kur miestai-miesteliai

buvo, dabar tik griuvėsiai ir pelėnai beliko; vietoje sodybų ir žalių sodnelių—riogso nudegę, nusvilę stiebai.

Bet ir ten, kur mušių nebuvo, nemažiau nukentėjo Tėvynė mūsų. Ukiniukų manta paimta karės reikalams; ištūstinti aruodai; ištūstintos kutės ir klunai; voros ir tos sukurentos. Beveik penktoji tautos dalis priversta pamesti savo tėvų žemę. Vieni paliko viską, kas jiems buvo šventa ir brangų, bėgdami nuo šovinų; kitus išvarė rusų valdžia ir kariumenė, degindama ir naikindama viską, kad vokiečiai nepasinaudotų likusia manta.

Sį didžiausią bangą genamų iš Lietuvos mūsų tautiečių, (vadinau, nesuprantu tarp sveltinimų. Daugumą nuo karės nukentėjusių šelpia ir jais rūpinasi "Centralinis Lietuvių Komitetas" del karės nukentėjusiems šelpiti.

Sitas Komitetas, pradėjęs savo veikimą Vilniuje nuo 65 rub., dabar siekia biudžeto daugiau milijono rublių per mėnesį. Centralinis Komitetas šelpia dabar daugiau negu 70,185 žmones. Išviso lietuvių pametusį savo gimtines yra daugiau negu 200,000 žmonių. Pradinių mokyklų Komitetas atidarė iki 1 d. sausio—52, prieglaudų su mokyklomis—41, prieglaudų be mokyklų 23; išviso minėtose įstaigose mokinas apie 6,985 vaikų. Be pradinių mokyklų Komitetas užlaiko 10 bendrabučių Voroneže, kuriuose yra daugiau negu 800 mokinių, lankančių dvi Yčogimnazijai. Komitetas šelpia (taipogi Voroneže) "Saulės" Kursus ir Tambove "Žiburio" mergaičių gimnaziją. Daugeliui moksleivių visuose Rusijos miestuose apmoka mokslą ir duoda stipendijas, pradant nuo 25 rub. iki 40 rub. mėnesiui.

Komiteto veikimas diena iš dienos didinasi. Neseniai Komitetas atidarė Petrograde prirengiamuosius kursus,—pabėgėlių registravimo ir žinių teikimo biurą, juriškę skyrių prie Centralinio Komiteto, kuris teikia visokias žinias pabėgėliams; nupirko Jaltoje namus sanatorijos įrengimui ir daug dar yra mažesnių įstaigų, kučias Komitetas šelpia. Veikimas Centralinio Komiteto pasiekė jau ir užrubežius. Spalių mėn. pirmininkas Centralinio Komiteto Martynas Yčas ir Sekretorius St. Silingas sutvėrė Stockholme "Svedų Komitetą Lietuvai šelpiti." Komitetas susidarė iš žymiausių švedų veikėjų: jo pirmininku yra Švedijos Rigsdago atstovas ir Stockholm miesto Borgmisteris (galvoria) Karolis Gihngenas; sekretorium filas, dakt. Senderbergas, redaktorius "Stockholms Tagblatt", o izdininku yra notaras Ribbe.

Pabaigoje spalių mėn. Centralinis Komitetas delegavo mane prie šio Lietuvių švedų Komiteto. Atvažiavęs čia, paslėmiau ir savo globą, be kitų darbų prie Komiteto, skyrių susisėmimo laiskais su likusiais Lietuvoje. Šio dalyko švėdai nebuvi įvykdyd, nes visam Komitetui nebuvo nei vieno žmogaus mokančio lietuviškai, arba rusiškai kalbėti.

Apie svarbų susisėmimo su Lietuva nėra ko nei bekalbėti. Kiekvienam rūpi sužinoti, kaip gyvena jo artimieji; kiekvienam rūpi savo paliktos vietos. Apie susirašinėjimą su Lietuva ir pinigų siuntinėjimą pranešiu sekantiam laiske.

Pabaigoje spalių mėnesio grįžau iš Vilniaus švedų komiteto deleguotas Lietuvon daktaras Senderbergas, kuris pradžioje gruodžio mėnesio skaitė švedų kalboje komiteto nariams pranešimą apie užimtą vokiečių Lietuvą. Praplatinęs šį pranešimą, Senderbergas kartn su kitu filosofijos daktaru Hansenu, žadėjo skaityti lekciją viešai.

Savo pranešime Senderbergas daug kalbėjo apie Lietuvą prieš karę; daug papasakojo apie veikimą Vilniaus draugijos nukentėjusiems nuo karės šelpiti; plačiai nupiešė apvertktą padėjimą mūsų pabėgėlių ir apie priverstiną laikę karės išginimą mūsų tautiečių į jų gimtinių. Didžioji pusė jo referato mums lietuviams žinoma todėl aš tik paduosiu čia trumpas

žinias apie dabartinį gyvenimą mūsų Tėvynėje.

Vilniuje dr. Senderbergas matęs ir kalbėjusis su visais ten likusiais mūsų veikėjais. Be geležinkelio stoties, kuri visai buvo sudaužyta, bet dabar jau, kaip girdėt, atnaujinta, triobų sudaužytų, arba sugedintų Vilniuje visai nematyt. Vilnius mažai nukentėjo nuo karės, suliginus su kitais Lietuvos miestais ir miesteliukais.

Vilniuje pasiliko daugiausiai žydų su lenkais ir nedidelė saujalė lietuvių. Išėina ten dabar "Wilnauerischer Blatt" keturiuose kalbose: vokiečių, lenkų, lietuvių ir žydų žargone. Minėtam laikrastyj spauzdinama daugiausiai vokiečių štabo pranešimai ir visokios įskayimai. Visos įskabos Vilniuje vokiečių kalboje ir dažnai galima matyt anslagus: "Es ist verboten russisch zu sprechen." (Yra uždrausta rusiškai kalbėti.)

Lietuvoje kaina rusų rublio nustatyta 160 fenigų, kaina vokiečių markės—60 kp. Pinigai Lietuvoje vartojami vokiečių ir rusų. Rugpjūčio 25 d. įvestas Lietuvoje kalendorius naujojo stiliaus. Visi skelbimai spauzdinami vokiečių, lenkų ir lietuvių kalbomis. Bendrabučių vedėja p. E. Vileišienė (žmona Dr. Vileišio) supažindino Senderbergą su bendrabučiais ir kitomis įstaigomis, kurias Komitetas užlaiko. Vilniaus Draugijos Komitetas užlaiko 5 bendrabučius vaikams, kuriuose yra apie 400 vaikų; 4 bendrabučius suaugusiems, kuriuose yra apie 200 žmonių; be to Komiteto globoje keletas namų ir butų, kuriuose yra apie 100 žmonių, negalinių savęs išlaikyti, ir 3 mokyklos.

Daktarų lietuvių, be Dr. Vileišio, nei vieno Lietuvoje nebeliko. Vaikai bendrabučiuose labai nu-

plyšę. Kaip Vilniuje, taip ir visoje Lietuvoje juntama visako didelė stoka. Reikalingųjų daiktų kainos be galo didelės. Daug ko negalima nė už pinigų gauti, sunkiausia su drabužiais. Pinigų Vilniaus Komitete būvę visai nebeduoda. Vilniaus Komitetas, be minėtųjų įstaigų, turi Lietuvoje 141 skyrių, bet susisėmimo su daugeliu skyrių jau pertrauktas. Vaziuojant geležinkelio, Senderbergas matęs daug moterų lietuvių, dirbančių prie geležinkelio po priežiūrą vokiškų oficerų; nežinoma, ar vokiečiai apmoka jų darbą.

Už vis labiau nukentėjo iš didesnių Lietuvos miestų Šiauliai ir Šiaulių pavietas. Nuo Šiaulių miestelio likusi tik ketvirta-penkta dalis nesunaikintų triobų. Gyventojų ten buvo apie 40,000 žm., dabar vos bepriskaitoma 5,000 (pagal vokiečių statistikas). Taipogi labai nukentėjo Lietuvoje vėjiniai malūnai, kurių diduma stovėjo ant augstesnių vietų ir buvo gėrais ištrymami aplynkės punktais. Vaziuojant arkliais nuo Beisogolos į Radviliskį (Kaimo gub.), daktaras matęs visur labai liūdą vaizdą: daugelio ukininkų triobos visai tuščios, arba jų vietoje tik kamainai su pelenais. Laukai niekur neapsėti žieminiams javais. Gyvulių visai nėra, jie rekvizuoti rusų, arba vokiečių kariumėnės.

Kainos labai augtos ant visako. Svaras druskos Vilniuje kainuoja 35 kp., žvakių svaras—1 rub. 50 kp., degtuko dežutė 8 kp., pora batų 30-35 rub., Janavoje (Kaimo gub.) rugių puras 7 rub. 50 kp., kviečių 9 rub. ir 10 rub. 50 kp., lašinių svaras 80 kp. ir t. t. Po šio pranešimo Lietuvių švedų Komitetas tuojaus pasiuntė buvusius kasoje 6,000 kronų. Prie Komiteto susitaisė ponų burelis, kurios rūpinasi sutaisymu drabužių. Nutarta sutaisyti 300 cilių vaikams ir 200 suaugusiems, kiekvienam po istisą eilę drabužių. Nupirkta už 200 kronų degtukai ir žvakės. Šį transportą už 8,000 kronų su minėtais daigtais tik šiomis dienomis išsiuntė į Vilnių. Susivelto delto, kad Petrogrado Centralinis Komitetas negalėjo ilgai išsiųst mums pinigų, o, apart to, čia gana sunku gauti leidimas išvežimui rubų, o labiausiai odos daiktų.

Svedijoje irgi visą laiką neramu, taip ir manai, kad ryt-po-ryt bus pertrauktas susisėmimas su Anglija, o paskui noroms-ne-noroms ir su Rusija. Dabar nutarta sutaisyti didesnis transportas Lietuvai, bet mūsų norai išsipildys tik tuomet, kuomet Centralinis Komitetas iš Petrogrado arba gal Amerikos

Komitetai atsisių pinigu, o dabar nieko negalima dar daryti, nes kasoje tik 400 kronų tebeliko.

Dabar užvis svarbesnis momentas, kada reikia kuogreičiausiai duoti pagelbą nukentėjusiems tautiečiams, nes artinas pavasaris—laikas paselios.

Is visų žinių matyti, kad Lietuvoje visko stoka. Vokiečiai nesigali visų žmonių sunkiai uždirbti, prakaity apskaityto turto: išuštino skrynias, išsluostė arodus ir kerta girias. Neliko Lietuvoje nei gyvulių, nei pašaro, nei padargų, nei grūdų. Jeigu dabar mes nepadėsime nieku Lietuvai—tai rudenį ten bus tikras karės palydovas—badas.

Advokatas Jonas Aukštuolis,
Centr. Komiteto Įgaliotinis.
Stokholmas, Švedija.
Vas. 5 d. 1916.

Ką Pats Mačiau ir Girdėjau Lietuvoje

Kadangi daugeliui įdomu žinoti, kaip gyvena likusieji Lietuvoje žmonės, tai aš čia ir paduodu keltą pastabą iš mano kelionės Šiaurės ir Panevėžio apskrityse. Tas vietos vokiečiai vos kelios dienos, kai buvo užėmę.

Is dvaro netoli Lygumų, kame aš laikinai buvau apsigyvenęs iki šių vietų dar nebuvo užimta vokiečių, aš išvažiavau Pakrojaus pusėn, bet tenai jau buvo vokiečiai ir pats savo akimis mačiau, kaip, susirėmus nedidelėms rusų ir vokiečių kariūnėms buriam, nuo granatų užsidegė sodžius tarp Lygumų ir Pakrojaus. (Sodžius vardą užmiršau.) Grįžęs atgal į Lygumus, nutariau pasitraukti iš užimtos vokiečių vietos pėsčias, bet išvyk norejosi pamatyti, kaip atrodo gimtosios vietos. Tuo tikslu per Degučius ir Sekščius aš nuėjau Šiaurės linkui, užsukdamas pakeliniu įvairiosna sodžiusna ir dvaruosna. Nors pakeliniu stengiausi išvengti vokiečių kariūnių, bet vis dėlto dažnai tekdavo susitikti. Jokių klinčių jie man nedarė. Tur but manė, kad esu vietinis gyventojas.

Siauliuose, kurių didžioji dalis išdegė dar balandžio ir gegužės mėn., gyventojų radau labai mažai. Buvo šventadienis. Įėjau bažnyčion. Meldėsi moterų būrelis. Kadangi kunigai buvo pabėgę, tai mišų tą dieną nebuvo.

Pasirūšios langai buvo įsibrėję. Daugelis dangčio skindelių nunešta spragnėliu. Ant šventoriaus sunkūs vokiečių soviniai išrasė gilia duobes. Bendra miesto išvaizda pasiliko tokia pat, kaip po balandžio ir gegužės mėn. gaisrų.

Sutiktas čia pažįstamas žydas iš Kelmės sako, kad nuo rubežius iki Kelmės vokiečiai nutiesė geležkelį. Krautuvinkai jau pardavinėja prekes. Vokiečių kariūnės būvę naža. Daugiau jokių žinių nesuteikė.

Is Šiaurės per Guberniją, Ginkūnus, Žemius aš nukeliau Pamių dvaro linkui, o is ten į Liaborus, nes ties Joniskėliu tikėjau pereiti per Musą, nes toje vietoje, aš maniau, vokiečių dar nėra. Bet man čia atvykus, pranešė, kad kelios dienos atgal ties Joniskėliu buvo mušiai ir abudu Musos krantu šioje vietoje užimti vokiečių ir nežinia kur jų rubežius. Tada is Liaboru nuėjau Vaskų (Konstantinavos) pusėn. Linkuvon nebeužsukau, nes bijojau, kad nesulaukyty vokiečiai. Vaskuosna ėjau per Dagius, Mikolajūnus ir Gotaičius. Neuždeidamas į Konstantinavą, pasukau Salotų pusėn. Ties Vaskais reikėjo kelias valandas prabuti miskyje, kol praėjo didelis vokiečių kariūnės burys. Is Salotų artinantis vokiečiams daugelis gyventojų buvo išbėgję. Čia aš jau pradėjau sutikti rusų žvalgų būrelius.

Nors man norejosi kuogreičiausiai persikelti per Musą, vis tik pasilikau nakvoti pas kleboną: temo, patruliai neleidė eiti per upę, o be to dar buvau gerokai nuvargęs. Ant rytojaus perėjau upę ir nukeliau į Senbergą. Išrūž pusėjęs girdėjosi artimųjų šūviai.

Is Senbergo ratais nuvažiavau Neiguto stotin, o is tenai, jau geležkelio, į Pskovo gub.

Visoj kelionėj sodiečiai maloniai priminėjo, pernaktvindavo, vaishdavę, nurodinejo kelius, kuriais einant galima buvo išvengti vokiečių kariūnių.

Visame minėtame plote, t. y. Šiaurės, Meskučių, Lygumų, Pa-

krojaus, Linkuvos, Pašvintinio, Konstantinavos, Joniskėlio ir Salotų parapijų sodžiai ir miesteliai be Šiaurės, galima pasakyti, kad beveik visi nenukentėjo. Tik vietos sodžius tarp Lygumų ir Pakrojaus, kaip jau esu sakęs pradžioje, uždegė granata. Mažai nukentėjo ir javai. Tik pakeliai, kur traukėsi kariūnės, išmynioti pasėlių diržai, kai-kuriose vietose praminti nauji keliai, o be to arkliai buvo pjaunamos avizos ir niežiai. Vietomis žmonės dar plovė pribrendusius rugius, bet daugumoje vietų nusigandę, nežinodami ką žada rytojūs, sodiečiai tik žiūrėjo į pracinčius vokiečių raitelius ir pėstininkus.

Gyventojai, žinodami, kad pirmą syk atėjus vokiečiams, buvo rekvizuojamas karvės ir arkliai, dabar suskubo slėpti gyvulius miskuosna. Vokiečių kariūniai, užeidami pas ukininkus, pirkio kiaušinius, sviestą, pieną, arba duoną, mokėdami už tai vokiškus pinigus, apie kuriuos dauguma lietuvių sodiečių netvėrė jokio supratimo.

Kada aš lietuvių klausiau, ar nebijo jie visados pasilikti vokiečiuose, tai dažniausia man atsakydavo: "Ar ne vistik? Blogiau, tur but, nebus, by tik ukio nesuardytų."

Dvarai, is kurių išvažinėjo savininkai ir užvaizdos, labai nukentėjo: laukus nūganė pabėgėliai, o namus išgrabė "nedori žmonės" ir kariūniai. Tig dvarai, kur pasiliko kas nors is dvariškių, nukentėjo mažai.

Kad butų žuvę priešininkams besisaugant ramių gyventojų, girdėjau tik vieną sykį, bet užtat žinai kelius nelaimingus atsitikimus, dažniausia su vaikais, neatsargiai kilniomis neisproguis šoviniams. Plysdami, jie sužeidė ir net užmušė kelius žmones.

Be to mačiau piemenis, kurie riną neisšautus šovinius ir mėtė juos į užkurtus lauzus, kas irgi buvo gana pavojinga. *I. Bielskis.*
(*J. L.*)

PER TRIS MĖNESIUS NAMUOSE NEGULĖJO.

Vienas lietuvis is Sventavario gmino, Seinų pavieto, Suvalkų gub., rašo savo pažįstamam i Harrisburgą, Ill. apie paskutines dienas tėvykės ir apie ilgą kelionę, kurią jam sykiu su kitais prisiejo padaryti net į Nizne-Novgorodo guberniją (Rusijoj), kur jis ir dabar yra:

"Buvo labai smutnas gyvenimas ir namie su prusais. Viska mūsų paimdinejo. Ką turėjom—kumelę, kiaulę, karvę, vežimą, to karių avizų, 2 karčių žirnių ir t.t.—viską paėmė. Visokio stroko turėjom, kavodami savo visokius daiktus, o je viską rasdavo, ba jiems buvo reikalinga.

Daug dienų ir naktų namie nemiegojome nuo "snariadų" (šovinių) ir nuo kulky. Vis duobėse buvome, nes daugumą ir valnų žmonių užmušė ir iskoliecinio.

"O dabar parašysiu apie savo kelionę. Tris mėnesius važiuom arkliais. Kol buvo dar ant laukų javų, tai dar buvo kuom šerti, o paskui tai buvo labai sunku. Pudas šieno kaštavo rublį ir gaut nemožėjo. Ale paskui kožnam davė šieno ir avizų ir mums valgio ir kitų reikalingų daiktų. Per tą visą kelionę nei vienos nakties mes tribose negulėjom,—vis miskuose, kur malkų yra, ba buvo visokio oro,—ir šalta ir lijo ir snigo...

Paskui mūsų arklius ir vežimus papirko, nors jiems jų ir nereikėjo, ale dėl žmonių pagelbos pirkio nors už pusę čienios ir ties arklius ir vežimus gyventojams atidavė uždyką. Kaip likom be arkių ir vežimų, tai mus pristatė ant kvatėrų—labai daili, kad reikia ant kerpėty vaikščioti, ir ant mėnesio dvoda kožnam po 5 rublius. Ale viskas yra brangu. Dabar mes esame Nizne-Novgorodo gub., Bala-kinskame paviete."

ALUMINUM.

Siadien taip platų turintis prietaikymą aliuminum, (be jo gal nebūtų Zeppelino orlaivių.) ne turį daugiau kaip žimtą metų nuo jo suradimo gauto. Aliuminų visi pažįsta, bet ne visi žino is kur tasai baltas, lengvutis metalas atsirado; aliuminum yra is molio ištraukiamas, bet seniau nei mislin neužėjo, kad molyj palėtų buti kas panašaus į aliuminum. Pirmiausia angliskas fi-

zikas Sir Humphrey Davy 1808 patenjo, kad moly ir tulas iolas padirbo kolia ten keta medega ir ta medega jis pavadinė aliuminum, bet jai nepasisekė jos is molio ištraukti ir apturėti gryname pavicle. Tik 1856 metuoje fracuiz Deville pasisekė is molio apturėti beveik gryną aliuminij, bet tasyk jis buvo labai brangus, už svarą reikėjo mokėti 300 markių, nes nors molio, is kurio jis ištraukia, yra visur, bet ištraukimas buvo painus. Bet nuo to laiko gerinosi ir aliuminias ištraukimo būdai, per tai puolė ir jo kaina. 1870 m. už svarą mokojo jau tik 56 markes. Tik pritaikius prie aliuminias ištraukimo elektrą, pradėjo ji gaminti ant didelės papelės ir prekė jo vis mažinosi. 1911 m. už svarą mokojo tik 1 markę, o 1914 m. tik 0,54 mkr. Druage su puolinu prekės, didinosi aliuminias produkcija. 1886 m. isprodukuota jo tik 1½ tonos, 1891 m. jau 75 tonas, o 1911 m. 23,062 tonas, o 1912 vien Suvieny-tose Valstijose isprodukuota jo 32,750 tonų. Angant produkcijai ir puolant kainai, aliuminum randa vis platesnį pritaikymą.

Rusų Dumos Atidarymas.

Rusų dumos posėdžiai, po ilgos pertraukos, vėl tapo atidaryti vasario 22 d. Šis atidarymas, kaip jau buvo telegramuose pranešta, pasizymėjo tuom, kad jame pirmu sykiu visoj dumos istorijoj dalyvavo pats caras asmeniskai.

Atidarant dumą, Rusijos užrubežinių reikalų ministeris Sazonov valdžios vardu supazindino tautos atstovus su abelu dalykų stoviu.

Beveik pirmuose savo prakalbos žodžiuose jis tvirtai užreiskė, kad Rusijos valdžia turi tvirtą pasiryžimą vesti kovą, kol priešas nebus pergalėtas.

"Šita karė,—sakė savo pranešime Sazonov,—yra didžiausias prasižengimas prieš žmonią. Tie, kurie ją išaukė, neša sunkią atsakomybę ir šiadien jau pilnai nuo jų veidų yra nutrauktos kaukės (maskos).

"Mes žinome, kas pagimdė tas nesuskaitomas nelaimes, kurios kankina Europą. Net Vokietijos opinija jau pradeda suprasti, kad Vokietijos žmonės buvo apkvailinti ty, kurie manė, jog jau atėjo valanda įvykdinimui ty sapnų apie plėšimą ir užgrobiama, apie kuriuos jie taip ilgai sapsavo.

Turi Sutruškinti Prusokiškumą.

"Kuomet turi reikalą su tokiu priešu, kaip Vokietija, tai reik iskalniau gerai padumoti, kaip geresniau užkirsti kelią atsikartojimui tokių dalykų, kurie taip greitai pasitaikė 18 mėnesių atgal. Mūsų locnas apsisaugojimas reikalauja, idant butų padarytas galia tam beširdžiam egoizmui ir plėšimo troškuliui, kuriuom pasizymi Prusokiškumas, ir jis privalo but sutruškintas sykį ant visados. Kitaip talkininkų aukos butų pernėk.

"Talkininkai sugebėjo sueiti pilnas susivienijimas, ir nei vienas is jų nenustojė nei truputi savo neprigulmybės ir individuališkumo. Su priešu yra ki-taip. Vokietijos talkininkai pavirto vasalais [priklausomais nuo Vokietijos]. Vargiai galima toliaus kalbėti apie Austro-Vengriją, Turkiją, ar Bulgariją, kaip apie neprigulmingas viespatijas. Naguota Vokietijos galybė užgriebė valdžią jų armijose ir visose administracijos šakose."

Sazonov taipgi dar sykį atkartojo, kad gandai apie atskirą Rusijos susitaikymą su Vokietija yra absurdiški, nes visos penkios talkininkų viespatijos yra pasirašiusios po sutartimi to nedaryti.

Lenkijos Klausimas.

Apie Lenkijos klausimą Sazonov šiaip išitarė: "Nuo pat karės pradžios Rusija ant savo vėliavų užrašė suvienijimą padalintos Lenkijos ir tas niekadoms neperstojo buti mūsų tikslu. Vokietija pripažino Lenkiją keletą mažesnių koncesijų ir už tai, kaip sakoma, mano susirinkti šimtus tukstantių lenkiškos kariūnės, kuri turėtų prigelti įgijimui germanizmo pergalės."

Apie santykius su Švedija, dėl lei kurių buvo kilel garšas apie tai, kad švedai gal stotų karėn teutonų pusėj, Sazonovs pranešė sekančiai:

"Vienatinis mūsų jausmas linkus is Švedijos—yra jausmas širdingo prieteliškumo. Rusijos istorija nestumia rusų linkui (Skandinavijos pakraščiu). Rusija turi įgyti isėjimą į atvirą jūrą visai kitoj šalyj."

Po to ministeris atsikreipė prie santykių su Rumanija ir isreiskė nuomonę, kad Rumanija, laikui atėjus, žinos, kur yra jos draugai, o kur priešai.

Sazonov taipgi pabrėžė ir apie svarbumą santykių tarp Rusijos ir Suv. Valstijų. Jis isreiskė viltį, kad šios dvi šalys užnėgs artimus prekybos ir isdirbystės ryšius, kurie bus labai naudingi kaip vienai, taip ir kitai pusei. Šių ryšių užmezgimui ir sustiprinimui Rusijos valdžij, sakė ministeris, stengsis kuolabjausiai prigelti.

Caro Kalba.

Caro kalba dumoje buvo trumpa ir labiausiai lytėjosi rusų pergalės prie Erzerumo.

"Aš džianguosi,—sakė caras,—kad galiiu susivienyti su jumis padėkoje už puiką pergalę, kurią įgijo mūsų armija ant Kaukazo.

"Aš esu laimingas, budamas tarp atstovų mano istikimų žmonių. Lai Dievas laimina jus darbus šiais sunkiais laikais, ir aš esu persitikinęs, kad jus panaudosit visą savo prityrimą ir ismintį ir vaduositės jusų šalies meile tuose darbuose, už kuriuos jus atsakote prieš šalį ir prieš mane. Aš vėliu jums vaisingų darbų ir pilno pasisekimo!"

Kas Dumoje Manoma.

Žymūs dumos atstovai priduro da caro atsilankymui, didelę svarbą ir sako, kad galima tikėtis svarbių žingsnių, kurie prilygs savo didum vien "Baudžiaivos Panaikinimo" aktui, arba 1905 metų manifestui.

Berlino telegramai paduoda žinių apie įvairių dumos frakcijų elgimąsi.

"Pirm negu duma tapo atidaryta,—sakoma šiuose telegramuose,—įvairios partijos turėjo savo susirinkimus, kuriuose nustatyta kalbėtojai ir pozicija, kokią reikės sulgy valdžios užimti. Progresyvisko bloko nariai (kurie sudaro visos dumos didžiumą) panaikino savo pirmesnę rezoliuciją, kurioj buvo reikalaujama platių reformų, ir tuom tarpu pasiryžo reikalauti tikait, kad ministerių kabinetas butų sudarytas is vyrų, kurie turi pilnų visuomenės užsitikėjimą.

"Šita nauja progresyviskojo bloko deklaracija bus apdirbta kadetų (tautiskos laisvės) partijos lyderio profesoriaus Povylo Miliukovo ir nacionalistų partijos lyderio V. Šulgino.

"Progresistai, kurie sudaro dešimijį sparną progresyviskam blokui, patarė įdėti reikalavimą, idant butų įvesta parlamentarė valdžia su atsakomais ministeriais. Bet šito patarimo neparėmė bloko didžiuma."

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS NEW BRITAIN, CONN.

Prakalbos. Aukų rinkimas. Neseniai čia turėjome, gali sakyti, naujieną: pirmu sykiu New Britain'e turėjome prakalbas, kas kalbėtojais buvo merginos.

Vienos tokios prakalbos atsi-buvo vasario 19 d., kurias surengė Tautos Fondas ir kalbėtoja buvo p-lė Petruskaitė is Waterburio. Žmonėms tos prakalbos labai patiko ir kalbėtoja net pravirkdino kitus klausytojus.

Tą pačią dieną buvo lietuvių "Tag Day"—rinko po miestą aukas nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Is viso surinkta apie \$700.00 ir tame daug pasidarbovo vietinės murgaitės, vaikai ir suaugusieji.

Su aukomis tam pačiam tikslui, kaip girdėtis, žada prisidėti ir vietinės pašalpinės draugystės. Sv. Jurgio dr-stė jau paaukavo \$10.00. Drapanų taipgi surinkta kelios skrynios ir išsiusta per Raudonajį Kryžių. Taigi pas mus lietuvių pusėtinai kruta.

Vasario 26 d. vietinė šv. Onos moterijų draugija surengė prakalbas, kuriose kalbėtoja buvo p-lė Ona Kasetaitė is Montello, Mass. Jos prakalbos vieniems labai pa-

tiko, bet kitiems nepatiko, nors mergina ne vieną žoį teisybės pasakė.

Kalbėtoja truputį pabarstė pipirų ir merginoms su moterims ir vyrams. Merginas ji pakedėno ypač čiagines, kuriuos perdang yra suamerikoneję, sarmatijasi ant gatvės lietuviškai prabilti ir abelnei yra todel menkos lietuviškos. Kalbėtoja čia nelabai pataikė, nes nors, teisybė, kad pas mus yra tokių merginų, bet su lyginamai labai nedaug. Už tai yra nemažai tokių čiagiųjų merginų, kurios dalyvauja viešam lietuvių gyvenime:

Moterims teko nuo kalbėtojos už namų nežūrėjimą ir už "pan-tukų" uostymą, o vyrams už tai, kad pėdės dienoj jie pamiršta tiesų kelią is dirbtuvės į namus, kurie bus labai naudingi kaip vienai, taip ir kitai pusei. Šių ryšių užmezgimui ir sustiprinimui Rusijos valdžij, sakė ministeris, stengsis kuolabjausiai prigelti.

Kol taip viskas ėjo, buvo gerai. Bet kaip tik paminėjo socialistus, tai pasidarė "gevalt". Kalbėtoja pasipė truputį socialistus, tai tie pradėjo kelti truksmą. Juozas Joknelis ir kiti pradėjo "reikalauti balso", bet negavo, tai vėliaus ir isėjo is svetainės.

Kalbėtoja ragino vietines moteris ir merginas sutverti R.-K. Moterų Sąjungos kuopą. Gal tas ir įvyks, nes, kaip girdėtis, moteris rengiasi prie to darbo.

Abelnei pažėmus, susirinkusiems šitos prakalbos patiko ir klausytojai nebuvo kalbėtojai skopus su plojimais.

Apart prakalbos buvo dar ir keletas tautiškų dainelių sudainuotų, kas atliko vietinių merginų choras, bei pora deklamacijų.

Beje, dar viena naujiena. Vienas vyras, gyvenusis ant Franklin gatvės, pabėgo nežinia kur. Tuščia jo, kad jau pabėgo: ne taip gaila jo, kaip kelių doliarų, kuriuos jis išsinešė nuo gaspardoriaus, ir auksinio laikrodėlio, kurį jis paėmė nuo kito vyro.

109 jubilee.

IS RACINE, WIS.

Sis-tas apie SLA. 100 kuopą. Gyvoja pas mus Susivienijimo Lietuvių Amerikoj kuopa nameris 100, ir gyvoja gerai. Pastaraisiais laikais pradėjo taip sparčiai augti, kad net braskia. Stai tik per paskutinius 3 mėnesius prisirašė prie jos 20 naujų narių,—ir vis į abudu skyrių į apsaugos ir į pašalpos ligoje skyrių.

Kuopa didesniai paraginimui nutarė duoti SLA. kalendorių dovanų kiekvienam naujam sąnariui, kuris prisirašys prie kuopos bėgyje 3 mėnesių (sausio, vasario ar kovo mėnesių).

Neseniai kuopa buvo surengusi vakarą su teatrališku perstatymu. Lošta "Lizdas naminio liuto". Vakaras taip gerai pasisekė, kad gryo pelno liko kuopai pilnas šimtas doliarų. Is tos šimtinės \$5.00 paaukauta naudai sergancio antoriaus B. Vargšo, kurio veiklą lošta; užpnumeruota du laikraščiu į viešąjį miesto knygyną ("Lietuva" ir "Naujienas"). Apart to J. Bačaitis paaukavo į tą patį knygyną "Tėvynę", o A. Simanavičia—"Saulę".

Kaip matyti is laikraščių, tai kitose lietuviškose kolonijose išuomet užviešpatavė dideli er-geliai. Bet pas mus to nėra. Teisybė, kad ir pasitaiko kartais šis-tas, bet tai vis menkniekiai,—šiaip mūsų žmonės sutikime gyvena.

Ypatingai graži draugiskumu pasižymi 100 SLA. kuopa ir 121-ma TMD. kuopa. Net smagu į ty kuopų susirinkimus neuiti: rodos, jautiesi, kad visi vienos šeimos vaikai susiję.

Tėvynės Myletojų Draugijos 121-ma kuopa pereitą rudenį taipgi žymiai padidėjo, tik tai nekurie nauji nariai nelabai yra už-ganėdinti pereitų metų TMD. valdiniais. (O ko jie nori? Red.) SLA. kuopa isrinko knygimui J. A. Bauky, kurisai pardavinės SLA. isleistas knygas.

Šiaip gyvenimas mūsų miestelių slenkia ramiai. Darbai, be-rodos, čia neblogiausiai, bet bedarbių yra nemažai. Brangumas pragyvenimo yra didelis ir nekurie sumanėsi vyrai pradėda kalbėti apie sutvėrimą kooperatyviškos valguojų daiktų krautuvės. Tas, be rodo, butų labai mums naudinga. J. A. Baukus.

IS ROCKFORD, ILL.

Susitvėrė Tautinės Sandaros kuopa. Kovo 1 d. čia susitvėrė Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros kuopa. Didžiai ji čia buvo reikalinga. Rockfordo lietuviai pirmiaus pasizymėdavo gera lietuviškumu: tautiškai reikalai jiems rūpėdavo ir visi svarbesniuose reikaluose veikdavo vienybėje.

Bet pastaraisiais laikais priviso čia visokių "sakininkų" ir tarp Rockfordo lietuvių dingio vienybė, o prasidėjo visokios pėstynės. Patėmytina taipgi ir tas, kad prie mūsų vienybės suardymo prisidėjo "Keleivis" ir "Laisvė"—tą žmonės atvirai sako. Atsilankymas gi čia Mockaus su jo tomis "misijomis" dar labiaus žmones nupuldė. Dabar ir susikalbėti vienas su kitu, kaip žmogus su žmogumi, negali.

Todel sakau, kad susitvėrimas Tautinės Sandaros kuopos šiuom laiku buvo ypatingai geistinas. Kaip matomė is laikraščių, sandariečiai (tautininkai) šaltai dabuojasi sutrukimui visų susiskaldžiusių smučių kruvon. Juos vieni keikia, kiti kolioja, tretis is jų juokiasi ir pravardžiuoja, bet jie turi savo aiškų tikslą ir, nepaisydami ant visko, nesikarsčiuodami, traukia visus lietuvius vienybėn. Tai yra geras ženklas. Reik tikėtis, kad ir Rockfordo sandariečiai darys tą patį.

Kukutis.

IS GRAND RAPIDS, MICH.

Vakarelis. Vasario 27 d. vietinė L. S. Draugystė surengė vakarelį su perstatymu. Buvo su-losta juokingas veikalelis "Mulkiai ir Mulkintojai".

Viršminėta draugystė yra bene didžiausia vietinė draugystė, nes turi, kaip sakoma, daugiau 500 narių.

Verta šią draugystę pagirti už jos geras norus. Atidarant vakarą, draugystės pirmininkas p. P. Kaušis paaiškino apie tai, kaip humbugiški apgavingi daktarai isplėšia is mūsų žmonių pinigų per savo "stebuklingus" apgarsinimus, kuriuos talpina net ir nekurie mūsų lietuviški laikraščiai del savo pelno nepaisydami to, kad tuomi daro didžiasią skriaudą savo skaitytojams (is lietuviškų laikraščių visi paderesni ir rimtesni laikraščiai atsisakė talpinti tokių apgavikių apgarsinimus. Tokius apgarsinimus iki šiolei talpina socialistų laikraščiai: "Naujienos", "Keleivis" ir "Laisvė"; taipgi talpina juos ir "Saulė". "Lietuva" jau nuo kelių metų visus tokius apgavinkų daktarų apgarsinimus is-metė ir jie negali pakliuti į mūsų laikraštį ir už didžiausius pinigų. Red.)

"Mulkiai ir Mulkintojai" žmonėms parodo, kaip tie apgavingi daktarai, prisidedant laikraščiams, darbininkus skriaudžia. Aktoriai savo roles atliko atsakančiai ir žmonės labai buvo užganėdinti. Tarp aktų buvo monologų ir dainų.

A. M. Virbalis.

IS WATERBURY, CONN.
Lietuvius Dentistas. Na, pagalius ir mūsų Waterburys pradeda susilaukti pas save profesionalių žmonių. Čia apsigyveno lietuvis-dentistas, Dr. Stasys Sapranas (Safranas), baigiusis dentisterijos mokslo Chicagoje. Galima tikėtis, kad gyventi jam čia seksis, nes dentistas lietuvis buvo labai čia reikalingas.

Waterburio lietuvių kolonija yra sena ir didelė,—didžiausia visoje Connecticuto valstijoj, ir žmonės su profesija gali padaryti gražų gyvenimą, o inteligentai mums taipgi reikalingi, nes mūsų tautišką gyvenimą tuomet eity sparciau. Tik.

IS WATERBURY, CONN.

Įvairios žinios. Vasario 26 d. T.M.D. 5-ta kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą. Buvo išduoti raportai apie surengtas pragaleidimo pereitų metų TMD. valdiniais. (O ko jie nori? Red.) SLA. kuopa isrinko knygimui J. A. Bauky, kurisai pardavinės SLA. isleistas knygas.

Šiaip gyvenimas mūsų miestelių slenkia ramiai. Darbai, be-rodos, čia neblogiausiai, bet bedarbių yra nemažai. Brangumas pragyvenimo yra didelis ir nekurie sumanėsi vyrai pradėda kalbėti apie sutvėrimą kooperatyviškos valguojų daiktų krautuvės. Tas, be rodo, butų labai mums naudinga. J. A. Baukus.

Tuojaus po T.M.D. susirinkimo prasidėjo 11 kuop. Am. Liet. Tautinės Sandaros susirinkimas. Tapo perskaityta pamatai Sandaros; prisirašė pusėtinai naujų jaunų paskyrta Gelbėjimo fondai. Laikė šio susirinkimo prie kuopos prisirašė pusėtinai naujų jaunų vyrų.

bėtoju bus pakviestas mokytojas p. M. Salčius. Kitas šios kuopos susirinkimas šaukiamas 26 d. kovo.

Vakare buvo koncertas, kurį surengė "Sviesos" Dr.-ja. Tarp ilgo programo numerių buvo keltas ir "Bambinių" kavalų įmaišyta. Žmonių susirinko pilna svetainė. Vasario 27 d. prasideda progresyvių draugijų fi-rada-bazaras, kuris trauksis iki 7 d. kovo. Pelnas skiriamas nukentėjusiems nuo karės.

Vietinis.

IS WORCESTER, MASS.

Apie Kaminkrėtį. Mūsų mokyklos. Gal bus metas laiko, kaip buvo statoma per So. Bostono Gabiją Worcesterj "Kaminkrėtis ir Malunininkas". Tada, kiek teko girdėti, vietinis klebonas uždraudė žmonėms eiti į tą vakarą, nes, anot jo, buk esąs "bedieviškas". Bet štai ketverge, 24 d. vasario, ir nedėlio 27 d. bažnytinis choras, su to pačio klebono pavelinimu, statė scenoje tą patį "bedievišką" veiklą ir dabar ragino, kad tik visi eity. Taigi ir suprasd dabar žmogus, kas čia pasidarė!

Pas mus dabar yra trys lietuviškos mokyklos suaugusioms, butent: "Jaunimo Ratelio", kurioje mokytoja p. Seštokas; mokykla bažnytinėj svetainėje ir "Amerikos Lietuvio" mokykla, kurioje mokytojais yra p. Salčius ir "Amerikos Lietuvio" redaktorė panelė Aviečiūtė. Šioje pask

Visi laikraščiai slunčiami rankraščiai turi būti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantys pasirašoma turi paduoti. Redakcijos žini, ir savo tikslą vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atstovauti laikraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareikšdama, grąžina autoriui atgal jo išloms.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popieriaus pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Lietuvių Draugijos Atskaita.

Mes gavome oficialią "Atskaitą apie veikimą Lietuvių Draugijos nukentėjusiems dėl karės šelpiti". Atskaita yra išleista rusų kalboje (matyt, skiriama kaip dokumentas valdžiai revizijai). Apie jos pilnumą ir smulkumą galima spresti, jau vien tik iš to, kad ji apima vos pirmą draugijos veikimo pusmetį (nuo lapkričio 22 d. 1914 m. iki 1 d. liepos 1915 m.), o sudaro didelio formato knygą, daugias negu 100 puslapių storą. Atskaita yra papildyta abelia peržvalga ne tik draugijos veikimo, bet ir abelno Lietuvos stovio, kare pradedus. Išlaidos ir įplaukos (aukos) paduota iki mažiausių smulkmenų.

Tik peržiūrėjus šią atskaitą, galima įgyti šiek tiek aiškesnį supratimą apie didumą ir įvairumą to darbo, kurį atliko ir atlieka "Lietuvių Draugija" nukentėjusiems dėl karės šelpiti.

Draugija, be abejonės, išleis savo laikui panašią atskaitą ir už dabar bėgančius metus. Bus tai rinkinys svarbių medžiagos karės istorijai Lietuvoje.

Matant tą milžinišką darbą, kurį si Draugija atliko ir atlieka Lietuvos labui, galima darosi tų nykštukų, kurie delei savo ambicijos, ar blogų norų, ar ypatingų, ar pagalių, delei savo auklumo, vis dar nesiliauja minėtos draugijos ir jos vedėjų kandžioje.

Iš laikraščio. "Draugas" savo paskutiniame numeryje praneša, kad nuo ateinančio balandžio pradžios jis virsta dienraščiu. Redakcijos štabe, kaip matyt, įvyks taip pat nuodugnios permainos. Dabartiniai "Draugo" redaktoriai, — p. Julius Kaupas ir J. Karosas, — atsisako ir pilnu "Draugo" redaktoriu busiam kun. Antanas Maliauskas, taip greitai Amerikoje pagarsėjęs rinkimu aukų buvusiame vilniškiam laikraščiui "Viltis".

— "Darbininkų Balsas" praneša, kad jo redakcijoj įvyko stambios permainos. Ikišiol laikinis jo redaktorius, p. J. Laukis, iš redakcijos pasitraukė; jo vietą tuo pat akviesat p. A. Briunus-Audrius. P. Laukis sugrįžo Chicago.

"Keleivis" kalba apie naują sumanyką. Pereitame "Lietuvos" numeryje skaitytojai apsipatino su p. Karuzos sumanymu tvirti "Lietuvių Prekybos ir Pramonės Bendrovę".

Apie tai išreiškė savo nuomonę ir "Keleivis". Iš pradžių jis nelabai vykusiai mėgina paaiškinti, kad toksai sumanymas nesąsąs įvykdomas. Bandoma ir argumentuoti (taip pat nevykusiais) savo išvadą, paremtą tuo, nors rodosi nereikėtų nei argumentuoti, jeigu prieinama galų gale prie tokios išvados:

"Bet kaip ten pagaliai nebūtų, — rašo "Keleivis", — šitas sumanymas nėra jokia nukentėjusiems žmonėms parama, bet gryna meklerysė, noras pasinaudoti iš žmonių nelaimės, po karės audros pigiai žmonių žemes supirkti, o paskui su geru pelnu jas pardavinėti."

Berods, turėtų but gėda kalbėti apie "meklerysės" laikraščius, kuris su ramia sąžine traukia sau pelną iš apgvingų daktarų apgarsinimų, visai nepaisydami, kad tuomi jis ištikro "naudodajis iš žmonių nelaimės". Tai viena. O antra, idomu, kaip tankiai ir prastas žmogus daug geriaus sugebė reikalo svarbumą suprasti negu kad laikraščio redakcija.

Štai, vienas mūsų skaitytojų iš Baltimore, Md. šiaip apie tą patį sumanyką rašo:

"Sumanymas labai mane užinterestavo ir, pagal mano nuomonę, yra labai puikus ir atnešė Lietuvai didelę naudą.

"Gavę lengvomis reikalingas paskolas, ukininkai ir pramonininkai lengvius galėtų išplėsti savo veikimą ir turėtų geresnį pelną, o kur turėtų geresnį pelną, ten ir paprastai darbininkai galėtų turėti geresnį sądarbius ir nereikėtų lietuviams po Vokietiją, Angliją, Ameriką ir po visus kitus pasaulio užkampius traukintis uždarbių sau įsiekoti. Išsivychius ukininkystei ir pramonei, lietuviai turėtų užtikrinti uždarbių ir Lietuvoje. Po kare dar labiau reikės pinigų negu prieš karę — ir ukininkams ir pramonininkams. O kas juos aprūpins? Kas pinigų paskolins? Ogi žydai, vokiečiai, arba ruski bankai."

Žinoma neuzdyka. Reikės mokėti didelius procentus. Juk dar ir prieš karę mokėjo žydams po 15%. Tokiu būdu, vieton pagerinti ukę, arba pramonę, auginti procentai visai lietuvius iš ukę išvarė. Pilna Anglija ir Amerika tokių lietuvių, pilni lenkaiš ir vokiečiai, bei rusiškai dvarai Lietuvoje tokių kaimininkų. "Labai sveikas sumanymas. Jam prijaudamas, aš pasižadau paimti dešimt šimtų po \$10.00 kaip tik bus dirbtas galutinas tos bendrovės planas.

Jonas Lietuvininkas.

Jeigu prie to dar pridėti ir tik-ką atėjusias žinias apie tai, kad Prūsų seimas jau užgryęs paskirti penkis dešimt milijonų doliarų kolonizavimui Lietuvos vokiečiams, tai bus ištikro aišku, kad mūsų skaitytojo laisvelis parodo daug daugiau senso negu "Keleivis", matomai, neapgalvojęs straipsnis.

Sunku nekuriuos žmones suprasti. — Didžiausia Amerikos lietuvių nelaimė šiom laikų yra bene tame, kad nekurius jų sriovės atstovauja ir veda žmonės, kuriuos ištikro sunku suprasti. Idomu, ištikro, tie žmonės! Ką viena ranka mėgina statyti, tą kita ranka čia pat sugriauja. Mainosi jis, kaip tas gaidukas ant stogo su kiekvienu vėjo pautimui: štai jis tau rodo i pietus, o už per jį minučių — į vakarus, i šiaurius — žodžiu i visas puses.

Kad nebūti tuščiažodžiais, paimsim bent vieną pavyzdį iš "Darbininko" num. 25-to. Ant pirmo puslapio, įžanginiame straipsnyje "Sunkiausias dalykas — tai pradėti", rašo tulas F. V. — niekam nėra sekretas, kad tai yra pats minėto laikraščio redaktorius.

Svarstydamas apie reikalingumą vienybės tarp katalikų ir tautininkų-sandariečių jis taip paaiškina priežastis, kurios iki šiol prie tos vienybės nepriėjo:

"Kaip pasirodo, tai visas trūkumas to dalyko svarbiausia buvo tame, kad mūsų veikėjai vieni kitių nesuprato ir vieni kitais neuzistikėjo, o nesuprato ir neuzistikėjo vien tik todėl, kad vieni kiti gerai nepažino, nepažino-gi, nes niekados niekur bendrai nedalyvavo, nedirbo, neveikė, ir nesusiėjo... Žodžiu sakant neturėjo tarp savęs jokių artimesnių ryšių nei pažinties. Ir žinoma apie simpatijas ir meilę prie viens kito tai ir kalbos negali būti."

Dabar kaip tik susiję i vienybę tėvynės reikaluose galima ir turime tikėtis, kad ta pažintis, ir vienybė su meile susiprės, išaugs ir atneš kuogeriausius vaisius visiems. Nes kaip vieni, taip kiti pamatys, kad ne taip vėlinas bausis, kaip jį piešia. Mes i savo pusės linkime sirdingai, kad ta vienybė augtų ir bujotų. Ir kad mes tėvynės ateitį negriautume, bet budavotumėme, keltumėme kaip tos skruzdės iš visų kraštų vilkdami kožnas savo sąpą ką kas valiojame, ką kas mokame, ką kas galime.

O susilauksime ne tokių laikų kaip dar dabar turime — susilauksime laikų meilės ir vienybės, o to tai mums labiausiai ir reikia."

Atverskime lapą, ir tame pačiame to paties laikraščio numeryje, tas pats rašytojas, kalbėdamas apie tą patį susivienijimą katalikų su tautininkais-sandariečiais, po savo ginčo su "Ateitininkų" prieina štai prie kokios nuomonės:

Sandariečiai kaip griovė tikėjimo pamatus, taip ir griaus, kaip kniso katalikystės šaknis, taip ir knis. Ir delto katalikai, kaip stovėjome ant sargybos lietuvių i katalikystės, taip ir stovėkime."

Ir suprask tu man dabar, ko tas vyras nori ir ką jis ištikro mano!... Nedyvai, kad vienybė yra sunku prie tokių sąlygų įvykdyti.

Iš Tautininkų Sutarties Su Katalikais.

Amer. Liet. Taut. Sandaros Posėdžio Protokolas.

1). New York, N. Y. — Vasario 22 d. Waldorf Astoria hotelyje (ant 5 ave., prie 34 gatvės), svietinėje N. 116, turėjo įvykti sriovių susivaziavimas. Bet kadangi nepribuvo atstovų iš katalikų pusės, todėl likosi atidarytas posėdis Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, dalyvaujant jame daugeliui svečių ir iš katalikų pusės.

2). Susivaziavimam pribuvo: J. O. Sirvydas, Dr. Dambrauskas, M. J. Vinikaitis, R. Karuza, P. Norkus, J. B. Strimaitis, Kun. Dobužinskas, T. Paukštis, Dr. J. Šliupas, J. Staknevičius, K. Strumskis, Kun. Žindzius, F. Živatkauskas, M. Bučinskas, Kun. Švagzdys, St. Gegužis, J. Ambrozjevičius, B. Ščegauskas, Kun. Bukoveckis, V. Ambrozjevičius, St. Šimkus, Dr. Klimas, P. S. Vilmontas, P. Vaitkus, V. Abramavičia, J. Lapinskas ir daugelis kitų.

3). Susivaziavimą atidarė A. L. T. Sandaros pirmininkas ir paaiškino jo tikslą. Paskui pakvietė p. J. O. Sirvydą, kaip taikymosi su katalikais komisijos narį, pranešti apie dalykų stovį.

4). Pasirodė kad nepribuvo taikimos komisijos vienas narys — p. A. Rimka Sandaros centro komitetas, i jo vietą šiai dienai nutarė p. J. Vinikaitį.

5). Pirmininku visam susivaziavimui nuskirta p. R. Karuza, o sekretoriui p. Norkų.

Kodel Tautos Taryba atsisakė.

6). Pas J. O. Sirvydas išdėsto plačiai visą tą darbą, kurį atliko su katalikais taikymosi komisija. Pasirodė, kad katalikai nėra priėmę šin susirinkiman savo igalioty atstovų. Preizastis, delei kurių katalikai neprisiutė savo atstovų, išaiskina T. Tarybos sekretoriaus kunigo F. Kemšio laisakas, kuris skamba sekancijai:

Am. Liet. T. Sandaros Koalicijos komisijai per p. J. O. Sirvydą, Brooklyn, N. Y.

Gerbiame! Ką tik dabar esu gavęs iš Tautos Tarybos narių ju nuomones apie sumanytą bloką su sandariečiais. Trumpai suglaudus, tos nuomonės taip atrodo:

1). Visi Tautos Tarybos nariai norėtų, kad Sandariečiai stotų i bendrą darbą su lietuvišiais katalikais.

2). Mažne visi Tautos Tarybos nariai yra tos nuomonės, kad bendras veikimas išpradžių turėtų būti politikos dirvoje — ko voje už Lietuvos politiską laisvę.

3). Psekėmingai tarties apie bloką tautininkų su katalikais galėtų i pusės tautininkų tik igaliotieji didžiųjų tautininkų organizacijų SLA ir TMD.

4). Koalicijos komisija, išrinkti Sandariečių susivaziavime Philadelphiaje ir 2 d. sausio neturi igaliojimo nei SLA, nei TMD. Ta koalicijos komisija išrinkta liuosai susivaziavusių tautininkų, neturėjusių tikrų igaliųjų nuo tautininkų organizacijų, ypač nuo SLA ir TMD.

5). Minėtoji koalicijos komisija negali daryti jokių nutarimų, prie kurių turėtų paskui taikinties, didžiosios tautininkų organizacijos nėra davusios koalicijos komisijai tam tikrų igaliųjų. Tuo tarpu Tautos Taryba — turi igaliiją nuo visų didžiųjų lietuvių katalikų organizacijų, veikti politikos srityje. Taigi ir pasitarimas Tautos Tarybos igaliotinių su koalicijos komisija neturėtų tvirtų pasekmių, kadangi vienu ir kitu teisės nėra lygios.

6). Dėl išdėstytų priežasčių nutarta (mažne vienbalsiai) nesistyti savo atstovų i Brooklyn susivaziavimą 22 vasario, o tik nusistyti laisku Tautos Tarybos nuomonę tame dalyke, kartu išreikiant pageidavimą, kad Am. L. Sandara pasistengtų padaryti intekmę i didžiasias tautininkų organizacijas SLA ir TMD. Kad šios duoty reikalingus igaliojimus Am. Liet. Sandara, arba jos koalicijos komisijai tarties bloko reikalais su Tautos Taryba, arba kad stačiai išrinktų savo atstovus i Tautos Tarybą, prisilaikant jos konstitucijos.

7). Pagal Tautos Tarybos nutatytą sutvarkymo pamatų, organizacijos, turinčios įvairiose valstijose nemažiu kaip 1,000 narių, renka po 1 atstovą i Tautos Tarybą, gi organizacijos, turinčios nemažiau kaip 5,000 narių — po du atstovus. Jeigu Am. L. Sandara taps pastovi organi-

zacija, tai žinoma, ir ji galės dalyvauti Tautos Taryboje viršiau paminėtomis sąlygomis.

8). Butų pageidavima, kad tuojau po abiejų susivienijimų seimų galėtų suvaziuoti arba igaliotiniai nuo Tautos Tarybos ir tautininkų didžiųjų organizacijų, arba, dar geriau — naujoji ir pilnoji Tautos Taryba naujoje sąsatajoje.

Visa tai Tamstoms pranešdamas, lieku

Su pagarba,

T. T. Sekr. Kun. F. Kemšis.

8). Perskaičius tą laiską ir pasirodžius, kad šiom tarpu negalima nieko svarstyti link sudarymo bloko, pradedama svarstyti neatbutinus svarbius klausimus.

Lietuvių Delegacija Washingtonan.

9). Dr. J. Šliupas, praneša, kad vasario 24 d. Suvienuytų Valstijų kongresas svarstys klausimą, kuom gali pagelbėti Suvienuytos Valstijos pavergtoms Europos tautos. Delei to klausimo buvo svarstomos rezolucijos, įneštos i kongresą per kongresmanus J. Farą ir Londoną.

Dr. J. Šliupas praneša, kad vasario 24 d. delei tų įneštų rezolucijų kongresas išklauso delegaciją nuo pavergtųjų tautų: lenkų, žydų, čekų, etc. Dr. J. Šliupas praneša, kad jis tą dieną tenai busias nuo lietuvių ir prašo, kad kartu su juomi vaziuotų dar keli kaip i tautininkų pusės, taip ir iš katalikų.

Sandaros susivaziavimas ir svečiai i katalikų pusės tą Dr. J. Šliupo pasidarbaviną vienbalsiai paremia ir išrenka vaziuoti Washingtonan ant 24 vasario šiuos delegatus: — Dr. J. Šliupą, R. Karužą, J. Kazakevičių, P. S. Vilmontą, Dr. Bacevičių ir J. Vinikaitį.

10). Išsiriškima, kad čionai galima butų panaudoti tie parasai, kuriuos vėliau surinkusi Tautos Taryba. Svečiai i katalikų pusės prisizada, kad jie toje linkmėje pasidarbūs, išsiųsdami savo delegatus. Ir delei šio dalyko išnešta rezolucija:

"Tautinės Sandaros Komisijos susirinkimas tarties delei vienybės su katalikais ir kartu kelios dešimtys veikėjų šiandien, neįvyks sutarčiai bendro veikimo, svarstė tarp kito ko apie siuntimą delegacijos i Washingtoną, nutarė prašyti susirinkime esančių svečių katalikų sriovės kreipties kuoveikliais i savo organizacijas, kad jos pasiųstų i savo tarpo delegatus i Washingtoną. Jeigu gi toki yra siuntiami, tai kad nuvaziavę tenai, veikų išvien."

Svečiai iš katalikų pusės pasižadėjo, kad jie laike vienos dienos susinės su savo organizacijomis ir išsiųs kartu kelis delegatus.

Reik informuoti Vokiečius.

11). Pasirodo, kad vokiečiai blogai informuojami apie lietuvių, o prie dabartinį aplinkybių, kuomet veik vis Lietuva vokiečių rankose, tos informacijos butinai reikalingos. Todėl nutarta pinigaiski paremti laikraštį vokieškoje kalboje, kuris išeidinės Lietuvoje. Taip pat delei parėmimo to butino reikalo nutarta kreipties i Tautos Fondą, kad ir jis prisidėtų prie parėmimo.

12). Kyla klausimas, kaip mes turime atsinešti i katalikų sriovę. Nutarta atsinešti kuogeriausiai. O i jų paduotas išlygas (žiūrėk. \$6 Tautos laiską) atsakyta sekancijomis rezolucijomis:

Susirinkimas, išklauses pranešimą nuo Tautos Tarybos ir plačiai visus punktus apsvarstęs, išneša sekancias rezolucijas:

1). Tautos Tarybos pranešimo paragrafas 2-ras linkėja susidėti tautiečių-demokratų sriovei ir katalikų sriovei tik politikos dirvoje. Mes, remdamies didžiūmos visuomenės opinija ir Philadelphiaje buvusio vidurinės sriovės susivaziavimo infuturimais, pasilieame nuomonėje, kad gelbėjime Lietuvos medžiagiskai i atbudavojime Lietuvos po karės, reikia mūsų visų ryšių sudėti pastangas. Todėl i atidūsias darbuodamies delei bloko, mes šitą linkėjimą pastatome.

2). Jeigu pagaliaus tariame tiktai vien politikajam darbiui, kaip Tautos Taryba sumano, tai ir tam vidurinė lietuvių amerikiečių sriovė nemato reikalingos sankcijos nuo SLA ir TMD, nes tos dvi organizacijos, viena yra eko-

nomiskai-kulturiška, antra-literatiskai-kulturiška. Šitoki politikos darbą vidurinėje sriovėje atstovauja Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Ant tokio pamato politikoje mes ir pasiliecame.

3). Philadelphiajos suvaziavimas, rinkdamas koalicijos komisiją, nereikalavo igaliųjų nuo SLA ir nuo TMD, kaip Tautos Taryba reikalavimam pastato. Tas suvaziavimas buvo suvaziavimas politiskos organizacijos, pirmiaus žinomos po vardu Tautiškoji Partija, susidedančios iš kuopų ir klubų, kurie egzistuoja jau nuo daugelio metų. Todėl suvaziavime išrinktoji komisija yra reprezentuojanti vidurinės sriovės politiką plat-formą ir programą.

4). Mes i Tautos Tarybą žiurime kaip i katalikiškųjų organizacijų bendrą išpildomąjį komitetą. Tokio komiteto vidurinė sriovė neturi, todėl mes nei nelyginame teisių Tautos Tarybos su koalicijos komisijos teisėmis. Koalicijos komisija tiktai tarpininkauja specialiam klausimui, butent suartinimui tautininkų ir katalikų sriovių ir sutvėrimui bendros Amerikos Lietuvių Tarybos.

Priešas. I Tautos Tarybos reikšmę žiurime kaip i neuztektiną lietuvių politikame gyvenime: 1) ji negali būti vadinama Tautos Taryba, nes joje nėra atstovų nuo mūsų visos tautos, k. v. i. Didžiosios Lietuvos, iš Mažosios Lietuvos Prusuose, iš arti milijono lietuvių Rusijos sienoje ir naujose kolonijose, iš lietuviškų kolonijų Skotijoje, Kanadoje, Argentinoje ir kitur, kur dikčiai lietuvių gyvena ir savo organizacijas turi; 2) jeigu ir Amerikos lietuvius imti, tai ir jų visų Tautos Taryba ne-representuoja, nes joje nėra inėjų mūsų visos trys, ar bent kokios dvi, politikos sriovės; 3) jeigu paimti tik i katalikų organizacijas-Tautos Taryboje, tai ir tai tenai aiskiai politikiskųjų organizacijų nėra, išimant L. K. Federaciją, kuri vienok nėra organizacija, susidedanti iš kuopų ir klubų.

5). Ant visko, kas augščiausiai pasakytą, pasiremami, mes matome negalimu ineiti i Tautos Tarybą, nepermainant jos vardo ir sąstato, ir jeigu lietuvių katalikų sriovė nenorėtų pakeisti savo pažiūrų ir reikalavimų išreiškė, nuo paragrafo 2 iki 7.

6). Lietuvos padėjimas eina kasdieną rųstyn, ir nukentėjusių lietuvių šelpimas išvieno taip greitai yra reikalingas, kad mes nemorime ty karštų reikalų atidėti ir laukti, pakol įvyks susivienijimų seimai, kurie nieko bendro neturi su Lietuvos šelpimu. Todėl mes stovime už tai, kad tautininkų ir katalikų sriovės veikiai susieitų kruvon rinkimo aukų išvieno, kaip tarpe lietuvių, taip ir tarpe visų Amerikos žmonių.

7). Susirinkimas, matydamas, kad nežiurint i pirmiaus suteiktas vilits sueti i bendrą darbą, vienok šiame sriovių susirinkime Tautos Taryba nesutiko dalyvauti, išreiskia pasigalėjimą, kad katalikų sriovė šiuo sykiu pasigėlė netaktinai i vieton suėjimo i bendrą darbą Lietuvai ir visam mūsų gyvenimui, parodė aiskų nepaėjimą ant lietuviams brangių vienybės darbų.

Apie lietuvių dieną Amerikoje.

12). Pasirodo, kad i tautininkų pusės ir atskirai i katalikų pusės rengiamas iš Suv. Valst. valdzios išgauti diena aukų rinkimui po visas Suv. Valst. Pasirodo, kad jei eis tame klausime atskirai abi pusės, tai nei viena nieko nepelns ir dienos negaus. Nutarta kaip galint eiti išvien, jei katalikų pusė gautų rinkimui aukų dieną, tai jiems padėti, nežiurint per kurį fondą tos aukos eis. Išreiktas tik pageidavimas, kad jei tautininkai keiks, tai kad aukų dalis eity per jų fondą.

13). Ant vietų Lietuvos Gelbėjimo ir Tautos Fondus jungti kruvon, kad jei vienas kitam nekenktų, nes vis vien aukos iš tų dviejų fondų siunčiamos vienon ir ton pačion vieton.

14). Kad sriovių laikraščius reikėtų, kiek galint, švelnintų toną apkalbėjimuose įvairių reikalų.

15). Posėdis uzsidarė 9 v. 55 min. vakare.

Posėdžio pirmininkas R. Karuza. Posėdžio sekretorius P. Norkus.

Aštuonis Mėnesius Lietuva Bėgo Nuo Karės.

Pereitą pėtnyčią atvyko Chicago 17-os metų mergaitė, Stel-la Gulbiutė po ilgos kelionės iš Lietuvos. Gulbiutė yra čia gimusi mergina. Ji gyveno su savo motina Chicagoje, ant Bridge-porto po num. 842 W. 33rd stt. Turėdama vos 6 metus amžiaus, ji su savo motina iškeliavo Lietuvon, kur motinai priklausė smotas žemės.

Kare pradedėjus, kada pradėta iš Lietuvos bėgti, mergina persiskyrė su savo motina ir dabar nieko nežino, kas su ja atsitiko. Apie savo pabėgimą mergina pasakojo sekancijai:

"Liepos 10 d. 1915 m. rusų valdžia paliepi Vilniaus gyventojams apieiti miestą, nes vokiečiai buvo besitartinę ir Vilnaus apeliokėse laukta riaušių. Mes išėjome iš Vilniaus be nieko, kaip stovime, tik su tais drabužiais, ką ant savęs turėjome. Žmonės buvo labai išsigandę i dideliu sumišime mes netrukus persiskyrėm su motina ir pasi-metėm. Kas su ja atsitiko, aš nežinau: gal but ji jau žuvo."

"Mums apleidžiant Vilnių, vokieški orlaiviai jau skrajojo ties miestu ir mėtė miestan bombas. Apie penkis mylias mesėjome pėkšti ir visą laiką girdėjome vokiečių kanuoles — tai i vienos, tai i kitos pusės. Mušiaiėjo apie aplinkinius kaimus. Sužėstų ir užmūstų kareivių buvo visur pilna."

"Pagalios mūsų pasodinta ant traukinio, bet kaslink valgio — tai neaug jo gavome, nors pusėtinai buvome išbadėję. Geležinkelio atvykome i Petrogradą. Čia aš prašiau policijos, kad ji pagelbėtų man susinešti su mano tėvu Amerikoje, bet policijomums atsakė: "Mes neturime dabar laiko įeškoti tau tavo tėvo".

"Po to aš gavau tikiėtą i Vladivostoką, Siberijoje. Kelionė buvo baisiausia, nes nieko su savim neturėjau, — nei pinigų, nei valgio, ir maitinausi tik tuom, ką geri žmonės sykiu su manim keliausėji geležinkelio, man duodavo."

"Atvykus Vladivostokan, gavau darbą. Čia dirbau pustrčio mėnesio ir susidėjau sau 45 rublius. Vienas lietuvis iš New Yorko paskolino man dar 50 rublių ir aš nusipirkau šikortę i Jokahamą, Japonijoje. Atvykus čia, pasijutau, kad aš esu suareštuota ir kad manęs nenori išleisti i Suvienuytas Valstijas."

"Ant laimės aš turėjau laiską nuo savo gero draugo Juozo Azuko iš Chicago (abudu sykiu i mokyklą vaikščiodavome), ir tas laiskas pertikrino japonų valdžią, kad aš tikrai noriu Amerikon vaziuoti. Japonijoje išlaikė mane šešias savaites. Čia man prigelbėjo tulos geros angliškios ponios, kurios sudėjo man užtektinai pinigų, kad nusipirkus šikortę i Seattle, Wash. Atplaukus i Seattle — vėl bėda! Amerikos imigracijos valdžia nenorėjo mane įsileisti, nes mat jauna mergaitė ir pati viena. Aš sakiau jiems, kad Amerikoje esu gimusi, bet jie nenori tiktai, o vis jokių popierių neturėjau, kad jiems prirodyti. Chicagoje, kur aš kreipiausi, prašydama prisųsti man mano gimimo metrikas, negalėjo metrikų surasti. Po didelio vargo surado mano krikšto tėvą, kuris pagalios paliudijo, kad aš esu čia gimusi, ir po to mane įsileido Amerikon. Pagalios aš atvykau Chicago, i tuos pačius namus, kuriuose aš prieš 17-ka metų gimiau."

Tuose namuose dabar gyvena Miravienė, kurį mergaitę priėmė ir pasakė, kad Gulbiutė gali čia gyventi, kol ji panorės. Tokiu būdu užsibaigė ilga ir varginga jos kelionė iš Lietuvos Amerikon.

Aštuonis mėnesius laiko užėmė, kol ji, apsupus beveik tris ketvirtidalius aplink žemę, atvyko pagalios iš Lietuvos Chicago.

T.

Jokubo Kopėčios.

Seno Testamento Jokubas tiktai sapne matė ilgas-ilgas kopėčias, kurios nuo žemės, per debesius siekė net paties dangaus krašto, o to iš pokėčiomis, kaip mums šventraštis pasakoją laipiojo augalai i viršų ir i apačią.

Amerikos lietuvių, rodos, ne-sapnuoja, bet ir jie turi, jeigu ne-

tokias, tai bent šiek-tiek panašias kopėčias. I dangų jos teisybė, nesiekia — kur čia tau bus dangus tarp amerikiečių, kad per paskutinius metus mūsų visuomenės gyvenimas greičiaus yra panašus rikoniskos kopėčios neveda nuo amerikiečių kopėčios. Jeigu jomis lipsi nuo vieno galo iki kito, tai perlipsi per visą lietuvių politiką.

Paprastas kopėčias sudaro stipinai, lietuvių politikas kopėčias sudaro mūsų veikėjai. Vieni jų yra kraštutiniai fanatikai iš vieno galo, o kiti toki pat fanatikai iš kito galo. Tarp jų yra vidury bet ir vidury vieni stipinai arčiau prie vieno galo, kiti — prie kito.

O tas labai aiskiai pasirodė laike paskutinių tarybų, kad padarius lietuvišką "koaliciją" iš visų sriovių.

Kairysis galas (socialistai) iš pat pradžių atkrito nuo tos koalicijos, ba jie sau taip pasakė: "Tris ant vienos kumelės (visuomenės) joti negalime; tai jeigu mes negalime tos kumelės už apinasro laikyti, tai už uodegos laikytis pat nemorime."

Vidury (tautininkai) i dešinijs galas (klerikalai-katalikai) kiti pat sanprota: "Žinoma, — sakė jie, — visi trys ant kumelaitės joti negalime, bet kam mums joti? Jokia partija neprivalo ant visuomenės nugarus joti, — reik jai kelias tik parodyti, reik jai vesti." Ir pradėjo jie tartis; kaip geriaus būtų visuomenę vesti.

Turėjo susivaziuoti klerikalai su tautininkais vasario 22 d. New Yorkan, Tautininkai atvyko; katalikai norėjo atvykti, bet klerikalai pabugo. Jų didysis štabas iš Tautos Tarybos neatvyko.

Taigi ir nuo kito galo pradėjo tos kopėčios lūžti. Vidury vis dar laikosi, nors ir čia jau vietomis braska... Nekurie stipinai linksta...

Bet kokios gi tos kopėčios po šimto dinamitų, yra? Iš kas jos susideda?

Bet gauta telegramais atsakyma, kai Tautos Tarybos penki stulpai, nežiurint pasipriešinimo Dr. Rutkausko ir jo švogerio Sliackio, davė leidimą tarties su tautininkais.

Tokių būdų įvyko trečias susirinkimas vasario 24 d. Philadelphiaj. Į šią susirinkimą buvo pakviesti tikrai dešimties tautininkai, nes kairieji kunigai to reikalavo. Tiesa buvo pasiūlyta ir kairiamjam tautininkui Rimkai telegrama; bet taip pataisyta, kad šitas jokių būdų nesusitę posėdinti Philadelphiaj.

Ką jie ten padarė—apie tai istorija tyli, ir jie patys dar, matyt, nežino, kas iš to išeis.

Kaip pranešama, tai kun. Kemešis "labai atsargiai" veikia—jis ir pats tą sako.—Koks čia atsargumas—tai Dievai jį žino. Kaip man išrodo, tai tas "atsargumas" yra jam reikalingas tam, ar nepasiseks jam įvykti bučiūn Sirvydą ir Karužą, taip kaip jis įsivarė Dr. Rutkauską—ir pats nabagas nepasijautė, kaip pasidarė kemešinesis ir už Kemešį.

Taigi dabar visi tie "angelai" ir laipioja tomis jokūbinėmis kopėčiomis ir augstyni ir žemyn.

Paziūrėsim, ką jie išgūžinės.

Pus-Newyorkis.

Klauda, Atsiprašymas ir vėl Klauda.

"Darbininkas,"—kun. Kemešio organas,—rašydamas apie reikalingumą viejomis katalikų su tautininkais, teisingai sako, kad "Tautos nelaimės, jos kritiškas padėjimas veste veda prie to, kad visi tikrieji tautininkai, tėvynės mylėtojai sueitų į bendrą darbą gelbėti Lietuvą nuo pražuties. Visi, kurie tikrai tėvynę myli, turi sprasti ir atjausti tos vienybės reikalą."

Graziai pasakyta, ir kiekvienas pilnai po tuom gali pasirašyti. Bet mane labai stebina sekantis mano nuomone—visai nepamatuotas, išvadžiojimas:

"Kad lietuviai katalikai myli savo tėvynę—apie tai, rodos, ir abejonių negalėtų būti. Būta abejonių tik apie taip vadinamus tautininkus. Pažol juos vedė Dr. Siupas, Račkauskas ir Rimka, mums, katalikams atrodo, jog jiems tėvynės reikalai rūpi kuomžiausiai, kad jų pirmasis gyvenimo ir veikimo tikslas—tai platinimas laisvamanybės. Tačiau šie paskutiniai metai parodė, jog ir jų tarpe esama tikrųjų tautininkų. Šie apsiėmė per tautininkų suvažiavimą Philadelphiaj 1 ir 2 sausio šių metų. Nebuvome tame suvažiavime, mūsų korespondentas negalėjo mums tinkamai painformuoti. Žinias apie tą suvažiavimą ėmė iš kiti laikraščiai. Negalėjome pagauti tikrojo upo ir išvėgti tikrosios svarbos. Ištyrus visus ten buvusius atstikimus, prisizūrėjus arčiau naujiems tautininkų veikėjams—paaiškėjo, jog Philadelphiaj suvažiavimas buvo tai svarbus pralaužimas viduriniųjų tarpe. Veikimo sunkuma, vadovavimas perėjo iš rankų laisvamanybių į rankas tikrųjų tautininkų, gerbiamųjų krikščionystės ir jos principų ir geidžiančių sueiti į bendrą darbą su katalikais.

Mums, lietuviams katalikams, labai svarbu yra su šiais tikraisiais naujo tipo tautininkais, sueiti į artimesnę pažintį ir į bendrą darbą.

Reik atiduoti "Darbininkui" kreditą už tai kad jis, nors ir neaiškiai, prisipažįsta prie savo pirmesnių paklaidų sulgy tautininkų, bet podraug reik patęmti, kad neperiderėjo pusiau-lupų apskelbtu atsiprašymu daryti sykiu su nauju tautininkų įėjimu. "Darbininkui" gal ir atrodo, kad jis yra tik dabar padaręs naują didelį "atradimą", kad tautininkai yra "tikrieji tautininkai" mylinčiai savo tėvynę, bet išrodo, kad viršminėti "Darbininko" išvadžiojimai yra tik vienas iš tų diplomatinių manevrų, prieš kuriuos tautininkai tiek sykių jau protestavo.

Mes, tautininkai, negalime tikėti viršminėtų "Darbininko" išvadžiojimų nuosirdumui, nes jam be abejonės yra žinoma, koki būvo tautininkai (net ir tie patys iš jo įvardintų asmenų) laike kun. Tumo su Olsauskiu ir laike Dr. Basanavičiaus su Yču atsilankymo.

Tvirtinti, kad tik dabar "ir jų tautininkų" tarpe esama tikrųjų tautininkų" yra gal reikalingas pasiaiškinimui prieš savo skaj

tytojus, bet vis viena tą gamina skaityti, pasiremiant viršminėtais nurodymais, falsifikacija ir noru įžeisti tautininkus kaip srovę. Maža to. Panašus "Darbininko" manevras mus verčia manyti, kad "Darbininko" noru yra sušaldyti tautininkų srovę bent į dvi dalis, ir vėl ne kitaip, kaip tik įvedus tikybinį elementą. Tas vargiai pasiseks.

Ištikro, reik dar sykių akkreipti "Darbininko" atydą į tai, kad tautininkų srovė nėra tikybinė srovė. Savo pažvalga į tikybių tautininkų srovę aiškiai išreiškė paskutiniame savo susivažiavime Philadelphiaj.

Reik "Darbininkui" gerai tą pažvalga suprasti, tuomet nereikės "vieniemis kitų bijotis."

Mes, tautininkai, katalikų nesibijome. Mes su jais, kaip minėta, jau ne sykių dirbome tėvynės labui—ir labai pasekmingai. Mes "bijomės" tačiau politikaujančių katalikų, kuriuos mes vadiname klerikalais, t. y. tokių, kurie naudoja visas priemones įvedimui a-la tikybos ir grynos politikos ir į kitus reikalus, neturintys jokio tiesioginio ryšio su tikyba.

Tautininkai visuomet skaitė tokią sistemą blėdingu. Visi atsitikimai, kurie turėjo vietą tarp Amerikos lietuvių šios karės laiku, aiškiausiu būdu tokios nuomonės teisingumą patvirtino.

Bet šitą "šviesą", ant nelaimės, dar ir dabar, kaip matyt, ne visi pamatė. Alfa.

Lietuvių Komercijos ir Industrijos Bendrovės Įsteigimas.

(Protokolas).

New York Vasario 22 Waldorf Astoria hotelyje (ant 5 ave. ir 34 gatvės) buvo laikytas įsteigiamasis susirinkimas Lietuvių Komercijos ir Industrijos Bendrovės. Jame dalyvavo visi, kurie buvo susirinkę tame hotelyje dēlei vienijimosi tautininkų su katalikais. (Žiūr. Tautinės Sandaros posėdžio protokolo 2). Posėdis atsiduro tarpkarijo Tautinės Sandaros posėdžio, kuomet buvo jis pertrauktas dēlei parąšymo rezoliucijų (žiūr. 11 Sandaros posėdžio).

1). Pirminio vietą užėmė p. M. J. Vinikaitis, o sekretoriaus — P. J. Norkus.

2). P. S. R. Karuža perskaitė ilgą tos draugijos projektą straipsnio formoje. (Jis tilpo pereinamame "Lietuvos" numerį vardu "Naujas Reikalas".)

3). Veik visi susirinkusieji ima balsus. Kiekvienas išreiškia nuomonę, kad tokia bendrija mums būtina reikalinga. Nėra nei vienos nuomonės, kuri būtų prieš tai. Apkalba detalūs. Vienbalsiai nutarta sutverti Lietuvių Komerciją ir Industrijalę Bendriją. (Lithuanian Commercial and Industrial Co.)

4). Laikiniams direktoriams išrinkta: 1) Kun. J. Dobuzinskas, 2) V. Ambrozėvicius, 3) St. Staknevičia, 4) Dr. Bacevičia, 5) P. S. Vilmonas, 6) R. Karuža, 7) Kun. J. Žindzius, 8) M. J. Vinikaitis, 9) M. Bučinskas, 10) B. Ščegauskas, 11) J. O. Sirvydas.

Sie direktoriai pasistengs sušaukti bendrijos statutą ir inkorporuoti New Jersey Valstijoje nemažiau kaip ant 100,000 dolarių.

5). Įdinininku susirinkimas išrinko p. M. Bučinską.

6). Direktoriai iš savo tarpo išrinko centro valdybą:

Pirmininku—P. S. Vilmonas. Vice-pirm.—Dr. Bacevičia ir M. J. Vinikaitis.

Susin. sek.—R. Karuža.

Fin. sek.—Kun. J. Dobuzinskas.

Įdinininkas viso susirinkimo išrinktas—M. Bučinskas.

7). Akcijų didumas—10 dolarių.

8). Rinkti iš žmonių pasizadėjimus pasidėti į bendriją pinigais, kurių to nuosimtis turi būti sumokėtas bėgyje vieno mėnesio.

9). Laikė susirinkimo susirinkusieji nasizadėjo sudėti apie 2,000 dolarių.

10). Visas organizacinis darbas paliktas direktoriams ir centro valdybai.

Posėdžio pirm. M. J. Vinikaitis.

Posėdžio sekret.—P. Norkus.

VELIAVOS AKYVAIZDOJE.

Lietuvių kalbon vertė A. Jakunas.

(Tąsa.)

Suzinojė, kad leitanantas Davon ir jojo draugai yra mirę, aš nuliudau. Tačiau, kad išlaikęs savo rolę—nes jie buvo žmonėmis, kurių aš nežinojau ir nemačiau niekuomet—aš dabojuosi, kad nepardžius savo jausmų. Jokių būdų negaliu suteikti jiems pamatą įtarti mane tame, kad tarp "Kardo" kapitono ir manęs buvo koks nors ryšis. Iš kur aš žinau,—inžinierius Serko gali labai abejoti apie tai, kad tunelis buvo išnetyčių rastas.

Dalykas, kuris mane labiausiai apeina, tai tas, kad šioji netikėta proga man atgyti savo laisvę liko pražudyta. Af kita proga kuomet nors pasitaikys? Kaip tenais nebūtų, mano pranešimas pasiekė angliskąją salų valdžią, ir dabar jau žinia, kur Ker Karraje galima rasti. Kuomet bus pamatyta, kad "Kardas" nesugrįžta į Bermudas, tai nėra jokios abejonės kad vėl bus padarytas bandymas įsigauti ir Apverstos Taurės urvą, kuriame, jeigu ne laimingas povandeninio laivo sugrįžimas, aš jau nebūčiau belaisviu.

Aš pradėjau gyventi po senovei. Pasisekus man prašalinti neuzsitikėjimą manim, man leista liuosai vaikštinėti po urvą, kaip ir pirmiaus.

Visas nelaimingasai atsitikimas nepadarė jokios blogos įtakos į Tamą Rocho. Geras prižiūrėjimas atgaivino jį, kaip ir mane. Pilname protė, įsai sugrįžo prie savo darbo ir ištisą laiką praleidžia savo laboratorijoje.

Savo paskutiniu važinėjimu "Ebba" pargabeno pūdų, dėžių ir kruvą įvairių daiktų, ir aš darau išvadą, kad eilė laivų turėjo būti apiplėšta laike šios paskutinės kelionės.

Darbas su Rocho mašinų dirbimu sparčiai eina pirmyn, ir dabar tų mašinų yra nemažiau kaip penkiasdešimt. Jeigu Ker Karraje ir inžinierius Serko reikalinga apginti salą, tai trijų arba keturių šių mašinų užteks, kad salą padariusi visiškai neprieinama, kadangi mašinos padengs plotą, į kurį nei vienas laivas negalės įeiti be to, kad įsai nebūtų suplėšytas ir gabalėlius. Man rodosi, kad jie nutarė įrengti salos apgimimo priemones po sekantių jų padarytųjų išvadų:

"Jeigu "Kardas" atvyko į lagūną netyčiomis, tai dalykų stovis palieka be permainos, ir jokia valstybė, net nei Anglija, nemanyš įsiekti "Kardo" urvo viduryje. Jeigu iš kokių nors nesuprantamų šaltinių liko sužinota, kad Apversta Taurė yra Ker Karraje slaptyvi, jeigu "Kardo" žygis buvo pirmutinai žingsniu, padarytu prieš salą, tai reikalinga bus laukti kito žygio—ar pavaldė bombardavimo ištolo, arba išsėdusiai ant salos kareivių užpuolimo išvaizdoje. Todėl, kol mes negalime apiešiti Apverstos Taurės ir pasiimti savo grobio, tai mes turėsime apginti salą ve Rocho fulguratoriaus pagelba."

Sulyg mano nuomonės, niekdariai savo išvedžiojimuose dar toliau ejo sekanti būdu:

"Ar yra koks nors ryšis tarp mūsų paslapties išdavimo—jeigu tai atsitiko ir nežiurint kaip atsitiko—ir abiejų žmonių išvogimo iš "Sveikatos Namo"? Ar yra žinoma, kad Tamas Rochas ir jojo prižiūrėtojas yra uždaryti Apverstoje Taurėje? Ar yra žinoma, kad išvogimas buvo atliktas Ker Karraje? Ar amerikoniai, angliai, francūzai, vokiečiai ir rusai turi pamatą bijotis, kad galingas užpuolimas ant salos nepasiseks?"

Ker Karraje turi labai gerai žinoti, kad šios valstybės neabejotų užpulti ant jojo, nežiurint, kaip didelis pavojus būtų. Jojo urvo sunaikinimas yra būtina priedermė žmonijos saugumo ir labo dēlei. Plėšė Vakarų Pacifike, piratas ir jojo draugai švistos Vakarų Atlantike, ir jie būtinai turi būti išnaikinti.

Kaip tenais nebūtų, Apverstos Taurės gyventojai turi dabotis. Sisai dalykas yra suprantamas, ir nuo tos dienos, kuomet "Kardas" liko sunaikintas, saugi sargyba laikoma. Ačiū naujam praėjimui, galima slėptis tarp akmenų, nesinaudojant povandeniniu tuneliu, ir dieną bei naktį tuzinas sargų yra pastatyta aplink salą. Kaip tik tai laivas pasirodo, tai apie tai duodama žinoti urvo viduryje.

Išsistomis dienomis nieko neatsitinka, ir dienos slenkia pasauki kiti baisiai nuobodžiai. Plėšikai tačiau nesijaučia Apverstoje Taurėje saugiai po senovei. Kas valandėlė laukiama pranešimų iš sargų, stovintį lauke. Dalykų stovis jau daugias nėra tas pat nuo "Kardo" atvykimo. Draisus leitanante Davon, drąsioji igula, tegul Anglija, tegul civilizuo tos tautos niekuomet neužmiršta, kad jų paaukavote savo gyvybes žmonijos labui!

Aišku, kad dabar, nežiurint, kaip galingos yra jų atsigimimo priemonės, net galingesnės negu torpedų tinklas, inžinierius Serko ir kapitonas Spade yra pilni rūpesties, kurią jie velti stengiasi neišduoti. Dažnai jiedu tariasi tarp savęs. Gal jie svarsto klausimą apie Apverstos Taurės apleidimą su savo turtais, nes suprantu, kad jeigu urvas yra žinomas, ai bus rastos priemonės jojo sunaikinimui, net jeigu jojo gyventojai turėtų būti badu išmarinti.

Žinoma, tai yra tikrai mano spėliojimas. Man svarbu tai, kad jie neįtaria manęs paledime bėgimui, kuriai taip laimingai buvo pagautas Bernudoje. Aš turiu pasakyti, kad inžinierius Serko niekuomet nei nepamano apie tokį dalyką. Ne, aš nesmi nei nežiurimas. Jeigu būtų priešingai, tai aš užtektinai pažįstu Ker Karraje, kad žinojus, jog įsai mane senai būtų pasiuntę lagūnos dugnan pas leitanantą Davon ir pas "Kardą."

Žiemos audros pradėjo smarkiai užti. Vėjas staigiai per stogą sklyd, ir smarkus pustelėjimai skrido pilorių mišku, pagindydami garsingus balsus, taip garsingus, taip gilius, kad kai-kada galima išvaizdinti, jog tai kelių kamolių šaudymas. Jurių paukščiai kruvomis slėpiasi urve nuo audros, ir laike audrų pertraukų jie mane savo riksmu beveik apkurtina.

Reikia manyti, kad tokiame ore, "Ebba" nebandytų plaukti jūre, nes maisto užtenka visam sezo-

nui. Sale to, man rodosi, kad grafas d'Artigasas ateityje netaip noriai rodys savo "Ebba" Amerikos pakraščiuose, kame jį gali pasitikti ne taip, kaip iki šiolei, ir ne su pagarba, kurios užsitarnauja turtingas keliauninkas, bet tokiu būdu, kaip Ker Karraje taip labai užsielpo.

Man rodosi, kad jeigu "Kardo" pasiuntimas buvo pradžia kovos prieš salą, tai kila svarbus klausimas kaslink Apverstos Taurės ateities. Todėl viena diena, palengva, kad neužitraukus ant savęs nužiūrėjimo, aš pabandžiau pakalbėti apie tai inžinieriui Serko.

Mes buvome netoli Tamo Rocho laboratorijos ir tulą laiką buvome kalbėje, kai inžinierius Serko paminėjo apie nepaprastąjį anglų povandeninio laivo pasirodymą lagūnoje. Šį kartą įsai, kaip rodėsi, buvo palinkęs manyti, kad tai yra pradžia kovos prieš Ker Karraje.

— Tai nėra mano nuomonė,—aš atsakiau, norėdamas priversti jį prie klausimo, kurį aš jam norėjau pastatyti.

— Kodėl?—Jisai paklausė.

— Nes jeigu jūs slaptyvietę būtų žinoma, tai naujas bandymas būtų padarytas, jei ne įsigauti ir urvą, tai bent sunaikinti Apverstą Taurę.

— Sunaikinti ją!—suko Serko.—Imant omenin mūsų apsigimimo priemones, tai būtų pavojingas darbas.

— Jie negali nieko žinoti apie šį dalyką, p. Serko. Nei sename, nei naujame sviete nemanoma, kad išvogimas iš "Sveikatos Namo" buvo atliktas ypatingai jų naudai, arba kad jų susitaikė išlygose su Tamu Rocho dēlei jojo išradimo.

Inžinierius Serko nieko neatsakė į tą pastabą, ir, tiesą sakant, į tai nieko negalima buvo atsakyti.

Aš savo kalbą toliau tęsiau:

— Todėl viešpatijų laivų burys, pasiūstas sunaikinti šią salą, be jokio svyravimo prisiartinų ir ją bombarduotų. Tai ai ai manau, kad jeigu tie laivai iki šiolei nepasirodė, tai vargu jie abelnai atvyks, ir mano nuomonė yra, kad apie Ker Karraje buveinę nieko nežinoma, ir Tamista turite pripažinti, kad šisai spėliojimas yra kuommagiausias, kiek tai įsai jus liečia.

— Tai gali būti,—inžinierius Serko atsakė,—bet kas yra, tas yra. Ar jie žino ar ne, jeigu karės laivai prisiartinys penkių ar šešių mylių artumo prie šios salos, tai jie bus nuskandinti pirm, negu jie spės vieną švį paleisti!

— Na, ir kas tuomet?

— Kas tuomet? Galima manyti, kad kiti nebandyt atkartoti to bandymo.

— Tai gali būti. Tačiau karės laivai apsuptų salą ištolo, anapus pavojingojo ploto, ir "Ebba" negalėtų plaukti į portus, kuriuos įsai pirmiaus lankydavo su grafu d'Artigas'u. Kaip tokiame atsitikime jūs galėtute gauti maistą?

Inžinierius Serko tylėjo.

Sisai argumentas, kurį įsai jau turėjo būti pats pergalvojęs, buvo per daug logiškas, kad jį atmetus, ir aš manau, kad plėšikai plianuoja Apverstos Taurės apleidimą.

Tačiau nenorėdamas būti sumuštu, inžinierius Serko toliau tęsė:

— Mes dar turėtume povandeninį laivą, ir ko "Ebba" negalėtų padaryti, tą įsai atliktų.

— Povandeninis laivas?—aš sušaukau.—Bet jeigu Ker Karraje paslaptis yra žinoma, tai ar Tamista nemanote, kad valstijos taipogi žinoma apie grafą d'Artigas'o povandeninį laivą?

Inžinierius Serko pažvelgė į mane įtartinai.

— Ponas Harte,—jisai tarė,—man rodosi, Tamista savo išvadose truputį pertoli einate.

— Aš, p. Serko?

— Taip, ir aš manau, kad Tamista apie šį dalyką kalbatė, kaip žmogus, kurisai žino daugias negu įsai privalėtų žinoti.

Šioji pastaba mane tuojaus sulaukė. Buvo aišku, kad mano argumentai galėjo sukelti nužiūrėjimą, jog aš esmi ne be kaltės neseniai buvusiam atsitikime. Inžinierius Serko atydziai į mane žiūrėjo, tartum norėdamas išskaityti giliausias mano mintis.

— Ponas Serko,—aš pastebėjau,—pagal savo profesiją ir taipogi sulyg savo palinkimo, aš esmi pripratęs daryti išvadas iš kiekvieno dalyko. Todėl aš Tamistai pasakojau savo išvadų pasekmes, kurias Tamista galite priimti ir neimti, kaip sau norite.

Su tuom mudu persikyrėva. Vienok aš maniau, kad mano neatsargumas galėjo sukelti įtarimų, kuriuos netaip lengva gali būti išnaikinti.

Iš šio pasikalbėjimo aš vienok sužinojau vieną svarbų dalyką, būtent: kad pavojingasis Rocho fulguratoriaus plotas yra tarp penkių ir šešių mylių. Gal su sekantiu jurių pakilimu kitas pranešimas kaslink šio reikalo galės pasiekti reikalingosios vietos.

Tačiau kiek ilgų mėnesių reikalinga bus laukti, kol tunelis vėl bus virš vandens!

Blogas oras toliau tęsiasi, ir audros yra žiauresnės negu kuomet nors pirmiaus. Ar tai jurių stovis neleidžia vėl užpulti ant Apverstos Taurės? Leitanantas Davon man griežtai tikrino, kad jeigu jojo žygis nepasiseks, jeigu "Kardas" atgal nesugrįž į St. George salą, tai bus padarytas kitas žygis kitokiose įšlygose, idant išnaikinti šį plėšikų landynę. Anksčiau ar vėliau teisybės darbas bus atliktas, ir Apversta Taurė bus sunaikinta, nors gal aš nepergvenčiu josios sunaikinimo.

Ak! Kodėl aš negaliu išeiti ir bent valandėlį pakvėpuoti gaivinančiu oru lauke? Kodėl neleistu man mesti nors vieną žvilgsnį jūre, link tolimojo Bermudų horizonto? Visas mano gyvenimas yra sujungtas viename troškime: išeiti per tunelį sienoje ir pasislėpti tarp akmenų. Gal man pirmutiniam pasiseks pamatyti dumus laivų, prisiartinančių prie salos.

Vienok šisai manymas yra neįvykdytinas, nes sargai dieną ir naktį saugoja abu tunelio galus. Be inžinieriaus Serko leidimo, niekas negali išeiti nei išeiti. Jeigu aš pabandyčiau tai padaryti, tai galėčiau netekti savo lūsybės, ir dar blogiaus galėtų su manim atsitikti.

(Toliau bus.)

—Hodge in Spokane Spokesman-T.V. view.

AR NEPERANKSTI?

Prezidentas Wilsonas nori duoti laisvę paukšteliai (Filipinų saloms). Dėdė Samas (Amerika) sako, ar nėra peranksti; jis dar nesuaugęs ir katė (Japonija) galės jį sugauti.

Margumynai.

Lietuviai Prie Dardanelių.

"Išvių Draugas" rašo, kad ir prie Dardanelių lietuvių nemažai būta. Du lietuviai, kiek žinoma, ten buvo, bet tas laikraštis mano, kad ir daugias lietuvių ten savo galvas paguldė, tik apie juos kol kas nežinoma.

"Is. Dr." taip apie tai rašo:

O, rasit, dar daugias žuvo tokių, apie kuriuos mums neteko sužinoti. Pereitais metais tenai užmušta lietuvis-tėvynainis Andrius Šakevičius. Dabar ten pat krito kitas lietuvis, Kazys Janušauskas. Abudu vos trumpą laiką Britanijos kariūnėje istarnavo.

A. a. Kazys Janušauskas (jo tėvas Jurgis paeina iš Veiverių kaimo, Starapolės pav., Suvalkų red.) gimė ir augo Skotijoje. Vos teturėdamas 18 metų amžiaus, 5 liepos 1915 m. prisirašė prie Britanijos laivyno jūrininkų. Kaipto čiagimis, įstojant daug kliečių nesutiko. Vos po mėnesių pamustravojusį valdžia išsiuntė velionį į Dardanelius. Tenai gavo stoti į frontą jūrininkų brigadoje prieš turkus. Neilgai už Britaniją kariavo, smarkiamė mušyje 27 gruodžio krito, kaip valdžios pranešta velionio seseriai, tebg gyvenančiai Mossend'e, Skotijoje.

Velionio Kazio brolis irgi Britanijos kariūnėje tarnauja. Jis ilgai buvo prieš vokiečius Francūzijos fronte. Dabar, rodos, jau išvažiavo su savo draugais—anglais ir skotais į Egiptą.

Reikia pastebėti, kad daugelis lietuvių veržėsi įstoti į Britanijos kariūnę, ypač pradžioje šios karės. Dabar šiek tiek atvėso, bet nevisai. Ypač noriai kariūnėn stoji čiagičiai lietuvių 18-19 metų jaunikiai. Daugelis už kelių švaučių po prisirašymu išvežta į frontą. Kai kam tarnystėn įstoti nepasisekė: mat, kitų girmę svetintaučiai neįpriimama, tai iš tų tik tie prisidėjo, kuriems pasisekė valdžią prigausti, prisieimu, svetimą vardą. Buvo ir tokių, ką pabuvę kariūnėje keles savaites, ilgiau būti nenorėjo, ėmė veržtis atgal prie savų. Kelius tokius jaunikius pasisekė pažinstamiems iš kariūnės išvaduoti. Daugelis tebetarnauja Francūzijoje, Belgijoje, Egipte ir kitur. Kiti tesimokina mušto.

* *

Patįs Išsizūdė.

Apie tragišką atsitikimą pasakoja Dr. M. S. Ingliss, Kanados kariskasis daktaras, neseniai pargrįžus iš Europos karės.

Jis papasakojo, kad jis pats žino apie 17 vokiškų submarinų, kuriuos anglai pagavo milžiniškuose plieniniuose tinkluose, kurie tapo anglų pastatyti tose vietose, kur submarinai buvo labiausiai papratę darbuotis.

Submarinas, patekęs į tokius plieninius tinklus, įsipainioja į juos; sparnai šrubo, kuris varo submariną, įsipainioja, nulužta, arba negal; sukstis, ir submarinas negali iš tinklų išlysti.

Dr. Ingliss pasakoja, kad jis savo akimis matė vieną tokį submariną, ištrauktą jau viršun. Visi žmonės, esantieji ant submarino, paprastai žuva, nes jiems oro prikrauta. Bet šito submarino varo įgula, anot Dr. Ingliss, pati išsizūdė. Daktarui leista nusileisti į to submarino vidurį.

Kibirkštys.

Na, o kaip, brolau, patinka silks?

×=×

Vienos enciklopedijos nesusi-laukėm, ba jos Jurgelionis ne-parasė, ir Olševskis neišleido, bet už tai "Keleivis" galėtų mūsų literatūrą apdovanoti "įgadem-savanaganų" enciklopedija, kurią

rupeštingai rengia Džian-Bamba brolių darbininkų apsišvietimui.

×=×

Tie mūsų socialistai turbūt nėra visi normalūs: užsaulė, kad tautininkai pastatė ant scenos su klerikalais puikiai „komediją“ bet vieton gardžiai juoktis, kaip prie komedijos tikty, jie sielojasi ir putoja.

×=×

Iš vsų kunigų „Keleivis“ negali atsigerėti tik vienu „kunigu“ Mockum. Gal todėl, kad ir tas „keliauja“.

×=×

Vokiečiai sako: „Nors plyšim, bet Verduną paimsim“.

„Draugas“ virsdamas dienraščiu: „Nors pats prositui, bet „Kataliką“ nubankrutysiu.

×=×

Ar girdėjot, kaip „Naujienos“, „Keleivis“ ir „Laisvė“ giriasi, kad kapitalizmą išversią. O net jų durų humbugiško daktaro apgarsinimų pas save negali išverst. Delei poros doliarų darbininkų sveikata ir gyvastį apgavikams parduoda. Ir vis dar apie žmonių skriaudas ir kapitalistų išnaudojimą „plempia“.

×=×

Kaip matyt iš tų tarybų, tai Kemeš, kaip ta ungur, reikia smilčių ant dely pasibėrus gaudyti, kaip jis tai galva, tai uodega išlenda, iš tarybų.

×=×

Visados, brolau, nepamirsk ir nenustok „Vilties“: nors „Draugo“ sau susilauksi.

×=×

Katalikai, sakoma, negali su Dr. Šliupai ir Rimka susivienyti. Bet, Džyzus Kraist, kaip tautininkai su Kemešiu ir Maliaučku gali susivienyti? Išrodo, vienodai sunkus džiažas.

Jurgis Spurgis.

EXTRA.

VOKIEČIAI VIS ARTINASI PRIE VERDUNO.

Londonas, kovo 8 d. — Nežiūrint milžiniškų nuostolių, vokiečiai su vis didesniu smarkumu atakuoja Verduno apilinkes. Negalėdami sulaužyti francūzų fronto iš šiaurės pusės, kur francūzai stipriai laikosi prie fortų Douaumont ir De Vaux, vokiečiai pradėjo šturmuoti iš šonų: ant fronto tarp Bethincourt ir Forges (į šiaurvakarius nuo Verduno) ir apie Fresnes (į pietryčius nuo Verduno).

Vokiečių toks planas yra aiškus — toks pats, kaip kad buvo Mockenzeno planas prie Varšavos: suspausti francūzus iš šonų taip, kad jie patys pasitrauktų iš Verduno.

GANDAI APIE VOKIEČIŲ LAIVYNĄ.

Londonas, kovo 8 d. — Londona pasiekia atkartotini gandai iš Danijos, iš Rymo ir iš Šveicarijos, buk vokiečių laivynas išėjęs iš Kiel kanalo, kur jis iki šiol slėpėsi, ir šiaurės jūrės. Šios žinios praneša, buk matyta šiaurės jūrėje 20 ar 25 vokieškų mušio laivus.

PREZIDENTAS LAIMĖJO KONGRESE.

Washingtonas, kovo 8 d. — Iš agitacijos, kuri buvo prasidėjusi kongrese prieš prezidentą Wilsoną, niekas neišėjo. Senatorius Gore buvo įnešęs senatą, o kongresmanas McLemo — atstovė butan rezoliucijas, kad Suv. Valstijų valdžia uždraustų amerikiečiams plaukiojti talininkų laivais, kurie turi kanoles savo atsigimimui. Prezidentas tam priešinosi, nes tas nesutinka su tarptautinėmis teisėmis. Vokiečiai, kaip sykis to norėję. Abudu sumanymai tapo sumušti — ir senatė ir atstovų bute. Atstovų butas 276 balsais prieš 142 nutarė remti prezidentą.

New Yorko laikraštis World garsina, kad visa šita agitacija kongrese yra remiama pinigais Vokiečių Susivienijimo Amerikoj.

PRIE ST. ŠIMKAUS ATSKAITOS.

Mano atskaitoj, tilpusio už praėjusią savaitę numeryje, pasakyta:

„Pasiūsta Lietuvų Draugijai \$2216.00“. Manau, jog bus ne pro šalį pasakyti ir kaip tie pinigai pasiekti. Taigi:

Per Olsausko banką Chicago'je (2 d. liepos ir 25 rugpjūčio, 1915 m.) \$796.00.

Per Paltanavičių, Worcester, Mass. (14 d. rugp. 1915 m.) \$111.00.

Per Ramanauską Lawrence, Mass. (25 d. rugp. 1915). \$464.00.

Per National Bank 4-th str., Philadelphia (2 d. gruodžio 1915 m.) \$50.00.

Per Kazemėką, Waterbury, Conn. (30 d. sausio 1916 m.) \$795.00. Iš viso \$2216.00.

Drauge pranešu, jog aukos, surinktos per mano prakalbą Ansonijoje, Conn. (\$305.22) išsiųsta per p. J. Tareilą; gi aukos, surinktos iš Harrisono, N. J. lietuvių (\$73.60), atmetus \$7.60 išlaidų, išsiųsta per Kazemėką, Waterbury.

Jeigu Tautos Fondas, Lawrence'o, Mass. lietuvių komitetas ir kitos lietuvių organizacijos, kurios rengė man prakalbą ir kurioms aš palikau, duotų šiojių-tokių atskaitą iš mano surinktų aukų, bučiau begalo dėkingas, nes tas prašalintų visus galimus nesupratimus ir išgelbėtų mane nuo visokių nesmagumų.

Lietuvių Draugijos įgaliotinis, St. Šimkus.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. P. S. Jūsų raštelį įdėsim į sekantį numerį. Rašykite ir tankiau; nors rašote, kad mažai mokate rašyti, bet rašote su sensu: klaidas mes patalsysim.

p. A. Z., Kainas, Knygynietis, Jūsų korespondencijos tilpa sekantiame „Lietuvos“ numeryje.

p. Walter B. Rogers, Galima siųsti per komitetus. Galite pristatyti mūsų redakcijai aukas sykiu su vardais aukotojų. Vardus mes paskelsim laikraštyje, o aukas perduosim fondan (Jums rašytas laiškas sugrįžo).

VINETINĖS ŽINIOS.

Apie \$200 Prieglaudės Namams. Sėdėjo užsibaigę SLA. II-ojo apskričio lėrai, surengti Mildos svetainėje. Gryno pelno, kuris paskirtas SLA. prieglaudės namams, gauta apie \$200.00. Ypačiai daug prie surengimo yra pasidarbavęs p. P. Kibartas.

Grazi apyvarta. Šiomis dienomis Simano Daukanto Skolinimo ir budavimo dr. Jono.

Simano Daukanto Skolinimo ir budavimo dr. Jono. Šiomis dienomis Simano Daukanto Skolinimo ir budavimo dr. Jono. Šiomis dienomis Simano Daukanto Skolinimo ir budavimo dr. Jono.

Šita draugija gyvuoja tik 10 metų, o jos metinė apyvarta jau pervirsija šimtą tūkstančių doliarų. Tai yra graži suma, jog gražesnė, kad kiekvienas centas iš šios sumos yra lietuvių sušildytas ir pačių lietuvių labui sunaudotas. Iš visų draugijų šios draugijos užima vieną iš pirmiausių vietų lietuvių gerbiuvidinime. Lietuviai patys savo reikalus aprūpina, patys sau pelną pasilieka, patys savo kapitalą suveria ir apart to viso dar patys pačėdlyvumo išmoka.

Tokių draugijų vienoj Chicagoje yra apie 10 ir visos puikiai gyvuoja. Kitos, senesnės, turi dar daug didesnę apyvartą. Visiems lietuviams patartina apsižinti su tokiais draugijomis ir tapti jų nariais.

Prie šios progos, rasite, neprošal bus patiginėjus, kad ką tokios draugijos atlieka vienam miestui ir vienot tik šakoj, tą mano atlikti visai lietuvių tautai maž.

(Tąsa art 7-to pusl.)

Apgarsinimai.

ATGAIVINTAS KRAUJAS.

Yra gerai žinomas dalykas, kad kraujas vaidina svarbiausią rolę žmogaus kune ir iš to turėtų būti aišku, kad kiekvienas turėtų juomi knolabiau rūpintis. Šitas galima atsiekti užlaikant virškinimo organus svarbiais ir stipriais. Kaip tik pastebama, kad mažesniais nesmagumas, vartok Trinerio Amerikinij Kartausiaus Vyno Elikysrą. Jei atsitinka nežymus nenoras valgyti, pritukęs kvapas, atsiirgimas, vidurių iškilimas, vidurių užkietėjimas, nedėk niekais. Šitas preparatas užlaikis virškinamuosius organus svarbiais, o tas yra pati svarbiausia sąlyga tyro ir gausaus kraujo. Jis taigai labai pagelbsti nuo daugelio pilvo ir vidurių ligų, nuo nerviškinimo ir ligų paeinančių nuo vidurių užkietėjimo. Kaina yra \$1.00. Visose aptiekose. Jos. Triner, išdirbėjas, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Prašaliniui skausmo iš raumenų ir sunarių ištrink juos Trinerio Linimentu. Kaina 25 ir 50c., apmokėta krasa 35c. ir 60c.

RAŽYBĖ PLAUKU
ARGIL SPECIALTIES CO.
Philadelphia, Pa.

Del Moterų ir Vyrų Plaukų Stiprinimoj „RAŽYBĖ PLAUKU“
Jis įsijėjęs į skalpą, prašina plaukiankas, apmalo skalpos niežėjimą pridoda audinims naujos gyvybės ir spēka, kartų suteikiant skalpui ir plaukams sveiką padėjimą. Jei jus plaukai slenkia, raskite reikalingą tai patikite knygute ir gyduolių ištyrimui, įdėdami 10 centų adarų, arba krasos ženkeliais, del apmokėjimo lėšų persiuntimo.
ARGIL SPECIALTIES CO.
P. O. Box 37, Philadelphia, Pa.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

METINĖ ATSKAITA SIMANO DAUKANTO SKOLINIMO IR BUDAVOJIMO DR. JOS.
Draugijos Valdyba 1916 m.
J. Rangevičė, prez., 2050 W. 23rd st., B. Kazanuskas, rast., 2141 W. 23rd Pl. A. Misėvičė, vice-prez., 2329 W. 22nd Pl. M. Meldazis, izd., 2244 W. 23rd Pl.

Direktoriat:
K. Tarulis, J. Zilis, M. Juška, J. Kaminskis, J. Petraitis. Advokatas John Cochinsky, Notariūšas.

Žemliau paduotos skaitlines yra patvirtintos per valdišką inspektorių Valtisjos Illinois.

ABELNAS STOVIS DR. JOS TURTO.
Sumokėta: \$87,044.75
Ant akcijų sumokėta 336.75
Ant akcijų nedamokėta 1,537.25
Depozitų 18,774.00
Atsargos kapitalo 900.00
Pelnas išdalintas 14,818.00
Pelnas neišdalintas 891.78

Viso turto \$124,302.53
Randasi:
Paskolinta ant namų \$118,800.00
Paskolinta ant akcijų 2,325.00
Nesumokėta procentų 53.45
Nesumokėta ant akcijų 1,537.25
Insurance 234.80
Rakandai 196.00
Pas išdirinka 1,156.03

Viso turto \$124,302.53
ATSKAITA UŽ 1915 METUS.
Įplaukė:
Nuo 1914 m. pas išdirinką \$138.52
Mokėta ant akcijų 34,944.75
Procentų 6,501.77
Premium 528.50
Išlaidų 239.50
Pervidimo 36.25
Bausimui 48.00
Paskolų sugražinta 39,775.00
Insurance 54.00
Depozitų 24,644.00

Viso \$106,910.29
Išmokėta:
Paskolinta \$62,950.00
Ištraukta ant akcijų 21,384.75
Procentų 2,025.59
Dpozitų 18,020.75
Procentų už depozitus 473.52
Už insurance 478.80
Visoki išmokėjimai 371.85
Už spaudą 14.00
Alga raštininko 225.00

Viso \$105,754.26
Pis išdirinką yra \$1,156.03

Mr. Clemens Raducha, 324 Palmer st., Detroit, Mich., var-
toj. Severos Vaistų Inkstams ir Kepenims savo kėblumams su
inkstais ir kepe ir kepe ir kepe ir kepe ir kepe ir kepe ir kepe
neku įmaningų metų. Paskui aš suėjau apie šį vaistą ir li-
kau išgydyti. Todėl aš galiu patarti jį kiekvienam, kuris
serga nuo inkstų.

Ar Jums Skauda Nugara?

Tai įieskioite priežasties. Skaudėjimas gali buti ki-
lės dēlei inkstų tinktūros, ir todėl inkite

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severos Vaistų Inkstams ir Kepe-
nims) kad pasiekus kelio į sveikatą.
Ligų nurodo inkstų arba puslės už-
degimas, sulaikymas arba tėjimas tir-
to šlapumo, skausmingas šlapinavimas, sutinusios kojos ir
galvos skaudėjimas, klijantis dēlei kėblumų inkstuose, gelt-
ligė ir surges skilvis. Šisai vaistas yra parodęs savo ver-
tę pataisyne lovos šlapinimo pas vaikus.

Užkietėjimas

paprastai eina greta su inkstų ligomis,
ir kad pagelbėjus gydyme, SEVEROS
GYVYBES BALZAMAS (Severa's Balsam
of Life) dažnai yra pasirodęs pagelbėju Severos Vaistui Inkstams
ir Kepenims.

Kaina Severos Vaistų Inkstams ir Kepenims: 50 centų ir \$1.00.
Kaina Severos Gyvybės Balzamo: 75 centai.

Savo aptiekose reikalaukite Severos Vaistų. Jeigu Jus aptieka jų neti-
ri, tai užsisakykite tiesiog nuo

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Akcijų parduota per metus 958
Mokamų akcijų yra 2,974
Akcijų užbaigtų ir ištrauktų 779
Draugų viso yra 237

Mokėjimai ir išmokėjimai yra mo-
kami kas sėdėda nuo 8 iki 9 vakare.
Susirinkimai laikomi: M. Meldazis
svet., 2244 W. 23rd Place, kelkvienu
sėdėda vakarą, 8 val.

Naujos serijos atsidaro kas 3 mėn.
pirmoje sėdėjo: Sausio, Balandžio,
Liepos ir Spalio.

Akcijų kaina 25c. Mokėjimas užsi-
baigia per 6 metus ir 3 mėnesius.
Simano Daukanto Skolinimo ir Bu-
davoimo Dr. Jono skolina pinigų ant
6 nuos., ir ant pirmo mortgage.
Ant ištrauktų pinigų draugija mo-
ka 3 nuosimti.

Nauja 46 serija atsidarys 1 sėd-
dą balandžio šių m.

Taigi, Tamsta, jei nepriguli prie
virškinimos draugijos, malonėk pri-
sirašyti, paimdamas kelias akcijas, o
po kelių metų turėsi kruvą pinigų
ir busi laimingas. Norinteli plate-
snių žinių, atsilaukyti į susirinkimą
o bus pataliskinta. Dr. Jos Valdyba.

Reikalavimai.

Reikalaujam krautių prie moteriš-
kų drapanų. Nuolatinis darbas, už-
mokestis geras. Atsiskaiti pat
Paul Straus & Co.,
2723 W. Madison st., Chicago, Ill.

REIKALAUJA DARBININKŲ.

Turime pilnai darbo restauracijoje,
fabrikuose ir privatiuose namuose.
Reikalaujame daug merginų prie
restauracijų ir stūbų darbo, mokame
nuo \$30.00 ir augščiau į mėnesį, o
taipgi—duodame užlaikymą—valgį ir
kambarį.
Norint darbo atsiskaitite
Atlas Employment Office,
6300 So. Halsted st., Chicago, Ill.
3rd floor, Room F.
Telefonas Normal 163.

Reikalinga mergina prie namų dar-
bo, prie mažos šeimos. Atsakan-
dial merginai mokėsime \$5.00 į sa-
valtę. Atsiskaiti
A. Zukauskas,
3310 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo sesers Magdalenos
ir švogerio Povylo Palackių. Pirmiaus
jie gyvena Shelburn, Ind. Jie patys,
ar kas apie juos žino, teiksis atsi-
šaukti adresu:
Mrs. Juzė Valdelienė,
601 Junio st., Tamaqua, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Marčijono
Sruogaus iš Taurinų sodos ir ka-
myno Jono Adamavičiaus iš Kemių
sodos. Abudu iš žagarės parap., šiau-
lių pav. Kauno gub. Meldžiui atsi-
šaukti adresu:
Kazys Devė,
224 E. 62nd st., Los Angeles, Cal.

Pajieškau savo brolių Jono ir Petro
Latovų iš Skaudvilės narap. Rase-
nių pav. Kauno gub. Jonas 4 metal
atgal gyvena South Dakotoj, o Petras
Kenoshoj, Wis. Turiu labai svarbų
reikalą. Telksitės atsišaukti situo ad-
resu:
Adomas Latovas,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugų: Tamošaus
Zvirbio, Suvalkų gub., Marijampolės
pav., Balbieriškės gm.; pirmiaus gy-
veno Anglijoje, South Banke, paskui
atvyko Amerikon—Simano Diskvei-
čiaus ir Juozapo Vaitkevičiaus, abudu
gyveno to patioj vietoj, South Banke
Anglijoj. Turiu prie jų labai svarbų
reikalą. Telksitės atsišaukti situo ad-
resu:
S. Marcinkevičius,
1555 E. 45th st., Cleveland, O.

Pajieškau savo tikro brolio Ljudvi-
ko Rutkaus, Kauno gub., Telšių pav.,
Gadunavo parap., Pamarkijos sod.,
vieno metal kalp Amerikoj, gyvena
Kensingtone, Ill., 113 Kensington
ave. Girdėjau, kad yra miręs, bet jei
jis yra gyvas, telksis man pranešti
jis pats, ar kas kitas šiuo adresu:
W. Geo. Rutkus,
441 Joseph ave., Rochester, N. Y.

Pajieškau savo pussesterių Ljudvi-
nos ir Anastazijos Dargaičių. Jos
yra dukters Juozo Dargio, Kauno
gub., Telšių pav., Gadunavo vol.;
abū yra ištekėjusios. Jos pačios ar
kas kitas telksis man pranešti.
Domėlė Dargaitė,
1313 Coe Pl., Seattle, Wash.

Pajieškau savo pussesterės Antanios
Jacklės; pirmiaus gyvena Phila-
delphijoje prie Federal gat. Paelina iš
Kauno gub. ir pav., Mišlūnų kaimo.
Ji pati, ar kas kitas:telksis pranešti
adresu:
Kaz. Norkaitis,
Box 58, Monville, N. J.

Pajieškau savo pusbrolio Jono
Dumbrauskio, Kauno gub., šiaulių
pav., Kursėnų parap., Kūbelių so-
d. Girdėjau jį atvažiuusį į Ameriką,
bet kur jis gyvena nežinau. Jis pats
ar kas kitas malonės man apie jį
pranešti situo adresu:
Povilas Kaveckis,
1411 Crystal ave., Kansas City, Mo.

Pajieškau savo pačios Kazimieros
Rumšienės, po šėvį įsinaikėjęs: ap-
leido mane 3 savaites atgal. Girdė-
jau ją gyvenant Roseland, Ill. Ji
yra apie 30 metų amžiaus, augsta,
veidas truputį rauplėtas. Kas man
apie ją praneš gaus \$2.00 dovanų.
Edvardas Rumšas,
917 W. 33 st., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

50 arklių pajiegos Auto Truck
geroje tvarkoje visas per naują
pirtaisytas, vėža arti du tonu,
tinka visokiame bizniui, vertas
\$800, parduoda už—\$300.00
Sis trukas buvo savasčia
Furniture Štore, po pardavimui
štore jis dabar nereikalingas ir
užtai parduoda pigiai.
Atsiskaitite pas
DR. J. KULIS
3259 So. Halsted St.,
Telefonas Yards 1532.

7-nių pasažierių, 6 cilindrių
Locomobile Limousinas, model
1913. Geriausia darbo, geriau-
sioje tvarkoje, kaip naujas. Yra
tai geriausia mašina graborio
bizniui. Verta \$2,500.00, pardi-
duoda už \$1,600.00.
Atsiskaitite pas
DR. J. KULIS
3259 S. Halsted St.,
Telefonas Yards 1532.

BARBER SHOP į pardavimą. Vie-
ta sena, kiekvienas gali padaryti sau
gerą pragyvenimą. Turiu parduoti
trumpu laiku.
Jonas Valentinas,
507 W. 123rd st., W. Pullman, Ill.

Parduoda grosernė, bilis eina
gerai, geroje vietoje, 5 dideli pagy-
venimui kambariai, randa \$20 į mė-
nesį. Priežastis pardavimo—dvi mo-
terišavininkės ne išgali bizni apieiti.
A. Marcinak,
917 W. 31 st. Tel. Drover 6715

Parduoda didelė duonpekykla la-
bi geroje vietoje; parduoda iš prie-
žasties neapsidirbimo, nes savininkas
turi kitą bizni. Atsiskaitite pas
S. Szepelovicz,
3314 So. Morgan st., Chicago, Ill.

KATALIKAS
AMERIKOS
LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
VISUOMENES,
Literatūros ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis „KATALIKAS“ paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomų straipsnių.
Dienraštis „KATALIKAS“ eina tautiš-
kai-krikščioniškoje dvasioje.

DIENRAŠČIO KAINA:
Metams \$5.00.
Pusl metų 3.00.
Trims mėnesiams 1.75.
Dviem mėnesiams 1.25.
Europoje metams 7.00.
Praneškite savo adresą, o gausite
pasirūpinimui vieną numerį veltai.

TAIPPAT UŽLAIKOMA
Didžiausia Knių ir Muzikos Krautuvė
REIKALAUKITE KATALOGO
Rašdami laiškus ir siųsdami pinigų vi-
sados adresuokite šitaip:
TANANECVZ PUBLISHING COMPANY

ALD 3249-53 South Morgan Street **ALD**
CHICAGO, ILL., U.S.A.

Parsiduoda:—pirmos klasės mės-
nyčia su namu, daro bizni čia jau 17
metų. Turiu parduoti iš priežasies
kitos valžbos. Geriausiai lietuviškas ap-
gyventa vieta Chicagoje. Gali taip-
pat daddi grosernė. Atleikite arba
rašykite:
Anton Prozsky,
2856 Emerald ave., Chicago, Ill.

PINIGAI

Geriausieji, greičiausiai ir
pigiausiai
Persiūncia Pinigus į Lietu-
vą-Rusiją ir visas da-
lis svieto ir parduoda
šifkortes
A OLSZEWSKIO
BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

DIDELIS SUVALKIJOŠ ŽEMLAPIS

(Mapa)
Sutaisė B. K. Balutis
Didumas 28 per 22 coliu.
Penkios spalvos (kolio-
ruose). Parodo lietuvių
kalboje visus miestus,
bažnytkaimius, kaimus,
pačtas, telegrafus, mokyk-
las, kelius, geležinkelius,
ežerus, upes, rubėžių tarp
lenkų ir lietuvių ir dange-
lį kitų dalykų.
„Geriausias žemlapis lietu-
vių kalboje.“—Parslato
labai puikiai.—Taip atsi-
lėpė apie jį visi laikraš-
čiai.
Kaina
VIENAS DOLIARIS
su prisiuntimu į namus.
Reikalaukite pas
B. K. BALUTIS,
3252 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

DIDELIS SUVALKIJOŠ ŽEMLAPIS

(Mapa)
Sutaisė B. K. Balutis
Didumas 28 per 22 coliu.
Penkios spalvos (kolio-
ruose). Parodo lietuvių
kalboje visus miestus,
bažnytkaimius, kaimus,
pačtas, telegrafus, mokyk-
las, kelius, geležinkelius,
ežerus, upes, rubėžių tarp
lenkų ir lietuvių ir dange-
lį kitų dalykų.

Ant Pardavimo.

50 arklių pajiegos Auto Truck
geroje tvarkoje visas per naują
pirtaisytas, vėža arti du tonu,
tinka visokiame bizniui, vertas
\$800, parduoda už—\$300.00
Sis trukas buvo savasčia
Furniture Štore, po pardavimui
štore jis dabar nereikalingas ir
užtai parduoda pigiai.
Atsiskaitite pas
DR. J. KULIS
3259 So. Halsted St.,
Telefonas Yards 1532.

KODEL PRINCE ALBERTAS IŠLOŠIA.

Internacionalis Jo Populiariškumas
Priklauso nuo Patentuoto Proceso.
Rukytojams taip patinka kvapas ir
vėsumas ir aromatas Prince Albert'o
pypinkio arba cigaretinio tabako, kad
jie tankiai stebiasi, kodėl šita tabako
rūšis taip galėtų skirtis nuo visų kitų.
Atsakymas į šitą klausimą galima
rasti ant užpakalinės šalies kiekvie-
no. Prince Albert'o pakelio, kur jus
perskaitysite: „Procesas užpatentu-
tas Liepos 30 d. 1907 m.“ Tas pasa-
ko visą pasaką. Prince Albert yra
padarytas patentuotu procesu, kuris
prašina kandiną ir persimą, kuris
padaro tabaką taip smagiu ir užganė-
dinančiu vyrams bile kokio skonio
kiekvieno civilizuotoj tautoj visam
pasauly.

Rukytojai turėtų suprasti, kad šitas
patentuotas procesas kainavo tris iš-
tisus metus darbo ir tyrinėjimo ir di-
dėl sumą pinigų po pagerinimui. Bet
pasekmė pasirodė esanti verta viso to,
kas buvo tam tikslui išiešta, nes
ji paliausavo visus vyrus, kurie manė,
kad jie negalės niekad pasidžiaugti
pypkę ar sukami cigaretu.
Prince Albert suteikia kiekvienam
vyrui progą rukyti pypkę arba susi-
sukti sau savo ločną cigareta. Ir ne-
daro skirtumo, kaip švelnus būtų lie-
žuvis, Prince Albert negali patenti
peršiti. Tas yra prašalinta patentuotu
procesu ir rukytojai pasiilieka tik
smagumas kvepiantio tabako.
Yra faktas, kad Prince Albert „at-
vyko“ tik apie šėit metai atgal, jis
padarė tai, kad dabar tris vyrų rūto
pypkę ten, kur pirma rukė tik vienas.
Atsiskaiti į A. Olszewskio Banką.

Atsiskaiti į A. Olszewskio Banką.

EXTRA

Parsiduoda medinis namas su bu-
žerne ir visais būdne reikalingais
daiktais. Labai gražus štoras ir gero-
je lietuvių ir lenkų apgyventoje vieto-
je. Atsiskaiti į A. Olszewskio Banką.

Atsiskaiti į A. Olszewskio Banką.

VIETINĖS ŽINIOS.
(Taša nuo 6-to pusl.)

Maug panašiai p. Karūzės suma-
nyta "Lietuvių Pramonės ir Pre-
kybos Bendrovė", apie kurią bu-
vo rašyta "pereiname "Lietuvos"
numeryj.

Varduvės suteikia \$11.00 nuo
karės nukentėjusiems. Pereitą
subatą buvo šv. Kazimiero. Ne-
dėlio p-lės F. Žurauckaitė ir O.
Spaderiūtė padarė netikėtą sma-
gumą p-lei Kazimierai Gapšiu-
tei, surengdamos gražų privatiš-
kų vakarėlį, į kurį pakviesta bu-
relis artimiausių pažįstamų. Po
žaislų buvo vakarienė, o prie
vakarienės, žinoma, ir prakalbė-
lės. Susirinkęs jaunimas nepa-
miršo apie savo brolius Lietuvo-
je dabar iš priežasčių karės
vargstančius. Jų susilpimui su-
mesta \$11.00.

Gražu yra pažėsti, pasilink-
sminti, bet dar gražiau, kuomet
savo linksmybės valandoj ne-
pamirštama ir varge esančių tē-
vynainių. O ir jiems tenai var-
gai lengvė, kuomet jie žino,
kad čia, toli nuo jų krašto, yra
jų tautiečiai, jais besirūpinan-
tieji.

P-lė Gapšintė yra stenografi-
stė "Lietuvos" administracijoje.

Ankauta sekančiai:
Po \$1.00: K. Gapšintė, V. Gap-
šis, A. Žurauckas, S. Mikolaitis,
J. Kazanauskas, Dr. K. Drange-
lis, O. Rudauskaitė, Sinkus, A.
Glebaitis ir M. Stapulionis. Po
50c.: O. Spaderiūtė ir R. Gap-
šienė.

Y.
Aukos pasiūstos Lietuvių
Draugijos atstovui, p. Šimkui,
per "Lietuvos" redakciją.

"Draugas" traukiamas teisman.
"Naujienos" praneša, kad jų re-
daktorius, p. P. Grigaitis, pa-
traukė teisman "Draugo" išlei-
stuvę ant \$20,000.00, "Draugas"
kaltinamas Grigaičio žmonos var-
do apšmeižime.

Ivairumai. P-as Juozas Lau-
kis, senesniai sugrįžęs iš Balti-
more, Md., kur jis vedė "Darbi-
ninkų Balsą", šią savaitę pradėjo
dirbti "Lietuvos" redakcijoj.

Pereitą subatą šv. Jurgio
svetainė, buvo surengtas vaka-
ras naudai "Valkų Dieninės Glo-
bos". Buvo dainų, prakalbėlių ir
šokiai. Gražios publikos nema-
žai prisirinko.

Ant rytujaus ten pat atsi-
buvo šv. Petronėlės Dr-stės va-
karas. Scėnoje statyta "Kumu-
tės". Vakaras nusisekė pušėti-
nai.

Maziliauskui Jonui, kuris
laiko salioną prie 3259 So. Union
ave., įlindę per langą vagiai pe-
reitos šv. Jurgio ketvergą nakčia
pavogė iš jų buto daugias
\$200.00 pinigais ir apie 12 val.
nakčiai. Tas atsitiko apie 12 val.
nakčiai; Maziliauskas su žmona
dirbo savo salionu. Vagiliai pa-
bėgo.

Pereitą nedėdienį Strumi-
los svetainė, Roseland, vietinė
D. L. K. Vytauto draugystė No.
2 parengė balių su teatrališku
perstatymu. Lošta drama "Val-
kata".

Ateinančios savaitės ket-
vergo vakare, šv. Jurgio svetai-
nė, atsiubus ristinys Petro Ka-
tauskas su švedu Louis Helmer.
Helmer yra milžinas vyras ir
sveria 210 svarų. Jis apsiėmė
paimti Katauską du sykių į vie-
ną valandą. Sakoma, sudėta po
\$30.00 iš kiekvienos pusės. Apart
šitų ristikų bus dar dvi poros.
Ristynių surengimu užsiėmė Jo-
nas Kulis, kuris, kiek girdėt, pa-
staruoju laiku virto manadžie-
riumi ristynių rengime. Kulis ypa-
tingai yra įsitikėjęs į savo vy-
rą—Petra Katauską—kurį jis
skaityt geriausiu ristikų savo sun-
kumoj.

R.
Pereitą utarninką Westsides
draugijų delegatai turėjo susi-
rinkimą Meldazio svetainė. Ap-
kalbėta, kaip parankiaus pra-
dėti rinkti aukas nukentėjusiems
nuo karės. Westsidiečiai žada
pasidarbuoti.

Parsiduoda:—bučernė ir grosernė
2438 W. 45th place. Vieta apgyven-
ta lietuviais ir lenkais. Be namo yra
arklys ir vežimas. Parsiduoda laba-
pigai iš priežasčių ligos. Grosernė
ir bučernė randasi naujame name.

St. Montvillo,
2438 W. 45th pl., Chicago, Ill.

PIRKITE NAMUS.

Kiekvienas sveikas darbininkas gali ir privalo turėti
savo namą.

Kodėl? Todėl, kad neturintis namo nei nepasijun-
ta, kaip jo sunkiai uždirbti pinigai sudyla ir nieko ne-
užėdija, o pirks namą, nei nepasijunta, kaip greitai
jį išmoka ir turi savo ločną namą ir tokį žmogų visi
guodoja, vadina Chicagos ukėsu ir niekas nesibijo su
juom reikalus turėti, o neturintį vadina randaninku,
ar būrčingierium, ir su juom nieko bendro nenori turėti.

Pirkti namą dabar yra geriausias laikas. Kodėl?
Todėl, kad dabar darbai visur gerai eina, ir toliau žada
dar geriau eiti. Ir štai kodėl. Amerika dabar turi dau-
gybę kontraktų su Europa padirbimui amunicijos, auto-
mobilių, drabužių, ir kitų dalykų, kurie ims daugia-
metų laiko. Tokiu būdu darbo Amerikoje bus dabar
daugiau kaip kada nors buvo.

Šmet taipgi bus rinkiniai naujo prezidento. Be
abejonės bus išrinktas republikonas, o kada tik buvo
republikoniska valdžia, visada Amerikoje buvo geri lai-
kai. Taigi ir vėl turėsime gerus laikus, jeigu gausime
republikoniską prezidentą.

Atminkite, kad kaip tik laikai eina geryn, tai ir
propercijų kainos eina augstyn. Ir todėl tai dabar yra
geriausias laikas namus pirkti, kol yra pigūs, o paskui
parduoti su geru pelnu, kada kainos pakils. Bet at-
minkite, kad propercijų kainos kyla tikrai gerosio biznio
vietose. Geriausia biznio vieta yra tai Bridgeportas.
Svarbiausia biznio gatvė yra Halsted. Jei norite ant
pirktų propercijų uždirbti, tai pirkite jas ant Bridge-
porto, ne laukuose.

Mēs turime pardavimui gerų propercijų ir pigiomis
kainomis, ant Halsted ir aplinkui, ir parduodame leng-
vesnėmis išlygomis, kaip nuo ko nors kito galėtumėte
pirkti.

Čia Paduodame Tikrai Keletą iš Jų.

94 2 augstų murinis namas ant 36-tos gatvės, arti
Auburn ave., 2 pagyvenimai po 6 raimus, tole-
tai viduryje, maudyklės, gesas, 9 pėdų base-
mentas, lotas 25x150, neša randos \$432 į metus.
Kaina\$4,500.

96 2 augstų murinis namas ant Wallace gatvės,
arti 32-ros gatvės, 4 filatai: 2 po 4 raimus ir
2 po 5 raimus, toletai, 5 raimų filatose yra
po 3 bedrumius, gesas, didelis basementas, ne-
ša randos \$660 į metus. Kaina\$5,700.

98 3 augstų medinis namas ant Wallace gatvės, ar-
ti 38-tos gatvės, 6 pagyvenimai po 3 po 5 raimus,
vienas 4 raimų ir 2 po 2 raimus, neša randos
\$528.00 į metus, reikia įnešti tik \$1,000, o il-
kusius ant išmokėjimų. Kaina\$3,000.

99 3 augstų murinis namas ant 33-čio place tarpe
Morgan ir Halsted gatvių, storas ir 5 pagyveni-
mai, neša randos \$432.00 į metus. Kaina\$3,400.

100 2 augstų murinis namas ant Auburn avenue,
4 filatai: 2 po 4 raimus ir 2 po 3 raimus, neša
randos \$432.00 į metus. Kaina\$3,400.

101 Liotas ant Emerald avenue, tarpe 33-čios ir
34-tos gatvių. Kaina\$900.

102 2 augstų murinis namas ant Parnell avenue,
arti 33-čios gatvės, akmenis fundamentas ir di-
delis basementas, 4 pagyvenimai po 4 raimus,
kiekvienam pagyvenimui toletas, maudyklė, ge-
sas, šiltas vanduo, neša randos \$696.00 į metus.
Kaina tikrai\$6,000.

103 3 augstų murinis namas ant 35-to place, 6 pagy-
venimai po 4 raimus, neša randos \$600.00 į
metus, galima įnešti tik \$1,000, o reštą ant
išmokėjimų. Kaina tikrai\$4,300.

104 2 augstų murinis namas ant 33-čios place arti
Auburn avenue, 4 filatai po 4 raimus, kiekvie-
nam yra toletai ir gesas, neša randos \$504.00
į metus. Kaina\$4,200.

105 1 augsto medinis namas ant 47-to place arti
Union avenue, 6 raimų pagyvenimas, gesas, to-
letas, maudyklė, geras basementas, neša ran-
dos \$240.00 į metus, galima pirkti su mažais
pinigais. Kaina\$2,800.

106 2 medini namai ant 46-tos gatvės, 3 filatai, ma-
udyklė ir toletas, neša randos \$360.00 į metus,
galima įnešti tik \$500, o reštą ant išmokėjimų.
Kaina tikrai\$2,800.

108 3 augstų murinis namas ant 35-to place, tarpe
Morgan ir Halsted gatvių, ant pirmo filoro sa-
lūnas ir 4 raimų pagyvenimas, ant antro ir tre-
čio filoro iš fronto po 5 raimus, o iš užpakalio
po 4 raimus, toletai viduryje, gesas, elektrikas,
lotas 25x147, neša randos \$1,270.00 į metus, ga-
lima įnešti tik \$500, o likusią sumą ant iš-
mokėjimų. Kaina to namo\$14,500.

107 3 augstų murinis namas ant Parnell avenue, ar-
ti 35-tos gatvės, 6 pagyvenimai po 4 raimus, to-
letai, 2 maudyklės, neša randos \$756.00 į metus,
labai maži iškaščiai užlaikymo to namo. Reikia
įnešti tik \$500.00, o reštą ant išmokėjimų.
Kaina\$6,000.

109 3 augstų kampinis murinis namas, labai geras
dėl biznio, storas su buerne ir 2 pagyvenimai:
vienas 8 raimų, o kitas 7 raimų, didelis base-
mentas, namas 60 pėdų ilgio, neša randos
\$840.00 į metus. Kaina\$10,000.

110 2 augstų medinis namas ant Emerald avenue,
2 pagyvenimai po 6 raimus, toletai, gesas,
neša randos \$30.00 į mėnesį. Kaina\$2,500.

Taipogi turime pardavimui labai pigių ir gerų
ant lengvų išmokėjimų lotų ir farmų.

Lotai ant Emerald, Union ir Lowe avenues, tu-
rime nuo \$650 iki \$1,000, o kitose vietose dar
pigiau.

Farma 20 akry geros išdirbtos žemės arti mies-
to ir geležinkelio. Kaina tikrai\$650.00.

Sekantiame "Lietuvos" numeryje
rasite tolesnį namų surašą.

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St., Chicago.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose
lūksmai praleisti laiką ir
pamatyti svetimų žemių
miestus, kraštus, dar-
žius, sodus ir pulkiausius
viso svieto vietas, tai nu-
sipirk Teleskopą su stereo-
skopais (5 serijos, 174 vi-
sokle paveikslai) už pačią
pigiausią kainą—\$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų \$3.45, bet perkant skydu,
parduodam viską už \$3.20.

Katalogą Teleskopų, Stereoskopų ir įvokių knygų pristūnėlame
užduka.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,

3252 So. Halsted str.,

Chicago, Ill.

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Šokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis
Yra Dvi Naujos

MILDOS SALES

Sios dvi salės yra Mildos Teatro nam.

Viėna ant antro augsto talpina 300 ypatų. Jo-
je amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir
bankietus.

Kitą ant trečio augsto talpina 400 ypatų. Sio-
je atsiubva didesni balių, bankietų ir šokių.

Didesniem balių, ant kurių laukiamas skait-
lingesnės publikos, yra parsaimdomos abidvi salės.
Tada žemesnėje saleje buva gerimams baras ir
stalai švečianį pasėdėti, smagiai ir ramiai su savo
draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyt, o
augstesnėje saleje prie geros muzikos smagiai pa-
sišokti.

Kainos Parsamdymui Sekančios:

VIENA SALE.

	Siekiam Dienom	Subatom išvatom Dienom
Paprastiem šokių (balių)	\$10.00	\$15.00
Balių su programu, nevartojant gerimų	14.00	20.00
Balių su programu, gerimų vartojant	15.00	25.00
Balių su programu ir gerimus vartojant	20.00	30.00

ABIDVI SALES VIENAM BALIUI.
Balių su programu, gerimus vartojant 25.00 45.00
Balių su programu ir gerimus vartojant 30.00 50.00
Kitokiam susirinkimam kainos pagal sutartį.
Jei reikia, gali turėti kuklią virimui, toriel-
kas, pelius, šaukštus, staltieses ir t.t. už
primokėjimą \$5.00 extra.

Parsamdymui kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. Phone Drover 700

VYRISKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mēs neesame bankieriai, bet mēs gvarantuojame Tamstai su-
dymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vy-
rams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo \$30.00 iki
\$50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant
orderio darytus siutus parduodame po \$5.00 ir brangiau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau.
Valkų siutai \$2.50 iki \$7.50.
Skrynių ir valyzai.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.
Storas atdaras kasdien ir vakarais iki 9 val. Subatomis est!
atdaras iki 11 val. vakare. Nedėdieniais—iki 6 val. vakare.

Dr. G. M. Glaser

Siuomui apsiginti pagodotai visu-
menai, jog esu seniausias gydytojas
ant Bridgeporto, praktikuojant per 22
metus, perkėliau savo ofisą ir gyven-
imą į savo ločną namą po numeriu
3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprūpintas naujaisiais
būdais gydymo. Visus ligonius steng-
siuosi užgydyti kaip ir lig šiol.
Pastikėdamas, jog gerbiama publika
ir toliau mane rėms, esu namie ant
kiekvieno pareikalavimo dieną ir nak-
tį. Esu specialistas ligose vaikų, mo-
terų ir vyrų ir užsėdintose ligose.
Darau visokią operaciją.

DELEI UKIŲ LIETUVISKOSE KO-
lignijose Arkansas ir Louisiana
valstijose kreipkitės į Imigracijos
Biurą Rock Island geležinkelio. Yra
daug progų įgyti geros žemės už
mažą kainą. Mēs galime suteikti
jums bešališkų teisingų žinių apie
ukininkavimą žemės plotoose, ku-
riuos mēs teikiame. Rašykite savo
kalboje prie L. M. Allen, Passenger
Traffic Manager, Rock Island Lines,
Room 713 La Salle Station, Chicago
Ill.

Dr. G. M. Glaser
3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Bridgeport Clothing Co.

Dabar laikas pirkti pigiai dra-
panas. **Overkautai ir Siutai**,
kurie parsiduodavo po \$28.00,
\$26.00, \$25.00, yra parduodami
po \$17.50; pigiaus negu mums
kaštuoja. **Marškiniai**, kuriuos
parduodavome po \$2.00, \$1.75
ir \$1.50 dabar tikrai 95c.

Kepaliūnai, kurie parsiduodavo
po \$2.00, dabar tikrai \$1.85.

Turime numazinę kainas
kiekvienam departamente.

Kožnam yra proga pasinaudoti mūsų tavyrų pigumu. Mēs
norime padaryti vietos pavasarinėms drapanoms. Taigi ne-
praleiskite progos, bet pasiskubinkite, kol yra geras rinkinys.

Krautuvė atdara: Utarninke, Ketverge
ir Subatoj iki 9:30 valandai vakare.
Nedėliomis iki pietų.

Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

JUOZAS A. AMBROSIUS
Attorney At Law
LIETUVIS ADVOKATAS

(A. OLSZEWSKIO BANKE)

3252 So. HALSTED ST.

TELEFONAS DROVER 700 CHICAGO, ILL.

Ofiso Valandbs:

Kasdien iki 6 val. vakare; Utarninkais, Ketvergais
ir Subatomis iki 9 val. vakare.

Tukstančiai Dolarių

išleidžiama per žmones išsidimui garsin-
kų dainorių ir muzikos.

Jūs galite visa tai įsigyti savo ločnose
namuose be jokiu iškaščių ant mūsų žino-
my "Special" fonografų, kuriuos mēs pa-
duodame už gyvų pinigų, arba ant mūsų
reguliarinių fonografų, kuriuos mēs pa-
duodame ant išmokėjimų.

Po \$1.00 į Mėnesį

24 Dainos dykai.

Parsašykite mums ir mēs tuojais išsiu-
sime jums absolutiškai DYKAI mūsų ka-
talogą, sykiu su pilnomis smulkesnėmis,
kurios išaškins jums, kaip jūs galite gau-
ti pamėginimą UZDYKĄ per 3 mėnesius.

Royal Phonograph Co.

80-4th Ave., Dept. E.
NEW YORK, N. Y.

Naujovinis Besivar-
tos Budas.

DAUGYBE besivartos reikalų, kurie esti
užmezgami ir nuvedami iki pasekmingos
užbaigos Tolimojo Atstumo Telefonų, auga
kasdien.

Nedaug yra reikalų, vis viena kokie jie dideli ne-
butų, kurių negalima būtų atlikti "Bell" iškuoju
budu. Kodėl nepritaikinti šito pasitarnavimo
savo paties besivartos reikalams.

Aleivienas Bellinis Telefonas yra Tolimojo Atstumo
Telefonu.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Skaitykite Lietuvą.

